

TÜZÜK

ZAFER
PARTİSİ

BİLİM - BİRLİK - BARIŞ

14.09.2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ KISIM Genel Esaslar

Partinin Adı, Merkezi, Özel İşareti, Partinin Amacı – Md.1	1
Partinin amacı – Md.2	1

İKİNCİ KISIM Teşkilat

BİRİNCİ BÖLÜM Üyelik

Üyelikle ilgili genel hükümler – Md.3	3
Üyelik şartları ve üye olamayacak kişiler – Md.4	3
Üyeliğe giriş – Md.5	3
Üyeliğin sona ermesi – Md.6	4
Genel Merkezce üyeliğe kabul – Md.7	4
Partiden ayrılmış olanların yeniden kabulü – Md.8	4
Parti üyeliğinin sağladığı haklar – Md.9	4
Parti üyelerinin yükümlülükleri – Md.10	4

İKİNCİ BÖLÜM Teşkilat Kademeleri

Kademeleri oluşturan birimler – Md.11	5
---	---

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Teşkilatla İlgili Genel Hükümler

Parti temsilcisi – Md.12	6
Yardımcı kurul ve komisyonlar – Md.13	6
Köy ve mahalle delege seçimleri – Md.14	6

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Belde Teşkilatı

Belde Yönetim Kurulu – Md.15	7
Görev ve yetkiler – Md.16	7

BEŞİNCİ BÖLÜM İlçe ve İl Teşkilatı

İlçe kongresi delegeleri – Md. 17	7
---	---

Delege listesinin seçim kuruluna bildirilmesi – Md.18	8
İlçe kongreleri – Md.19	8
İl kongresi için seçilecek delege sayısı – Md.20	8
İlçe Yönetim Kurulu – Md.21	8
İl Kongresi Delegeleri – Md.22	9
Delege listesinin seçim kuruluna bildirilmesi – Md.23	9
İl kongreleri – Md.24	9
Büyük kongre için seçilecek delege sayısı – Md.25	9
İl Yönetim Kurulu – Md.26	9

ALTINCI BÖLÜM

İlçe ve İl Kongreleri Hakkında Müsterek Hükümler

Kongre dönemi ve delegeler – Md.27	10
Kongre gündeminin düzenlenmesi – Md.28	10
Kongre Başkanlık Divanı – Md.29	10
Kongre Divan Başkanı'nın görev ve yetkileri – Md.30	10
Kongrenin görev ve yetkileri – Md.31	11
Seçimlerin yapılması – Md.32	11
İl ve ilçe başkanının yeniden seçilmesi – Md.33	12
Şikayet ve itirazlar – Md.34	12
İl ve ilçelerde olağanüstü kongre yetkisi – Md.34/A	12

YEDİNCİ BÖLÜM

İlçe ve İl Yönetimi Kurulları Hakkında Müsterek Hükümler

Yönetim kurullarının görev bölümü – Md.35	12
Kurul toplantıları, istifa etmiş sayılan üyeler – Md.36	13
İlçe ve il yönetim kurulunun görev ve yetkileri – Md.37	13
Yönetim ve Disiplin Kurulu başkan ve üyeliklerinin boşa çıkması – Md.38	14
Bağdaşmayan görevler – Md.39	14
Kongresini yapmayan kademenin durumu – Md.40	15

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Merkez Teşkilatı

I – Büyük Kongre

Büyük kongrenin zamanı ve ilanı – Md.41	15
Büyük kongrenin yapılması – Md.42	15
Toplantı ve karar yeter sayısı – Md.43	15

Kongre Divanı – Md.44	16
Büyük kongrenin gündemi – Md.45	16
Açılış konuşması, raporun okunması – Md.46	16
Komisyonlar – Md.47	16
Görüşmeler – Md.48	16
Büyük kongrenin görev ve yetkileri – Md.49	16
Büyük kongre seçimleri – Md.50	17
Oyların kullanılması – Md.51	18
Kongre tutanakları – Md.52	18
II – Genel İdare Kurulu	
Kuruluşu, süresi ve çalışma usulü – Md.53	18
Genel İdare Kurulu’nun görev ve yetkileri – Md.54	18
III – Genel Başkan	
Genel Başkan seçimi – Md.55	19
Genel Başkan’ın görev ve yetkileri – Md.56	19
IV – Başkanlık Divanı	
Başkanlık Divanı’nın teşkili – Md.57	20
Başkanlık Divanı’nın görev ve yetkileri – Md.58	20
Başkanlık Divanı üyeleri ve görevleri – Md.59	20

ÜÇÜNCÜ KISIM **Yardımcı ve Yan Kuruluşlar**

Danışma Kurulu – Md.60	21
Parti İçi Eğitim Kurulu – Md.61	22
Bilim-Eğitim Kurulu – Md.62	22
Etik Kurulu – Md.63	22
Gençlik Kolları – Md.63/A	22
Kadın Kolları – Md.63/B	22
AR-GE ve Parti Okulu Başkanlığı – Md.63/C	22

DÖRDÜNCÜ KISIM **Disiplin Hükümleri**

Disiplin Kurulları hakkında genel esaslar – Md.64	23
İl Disiplin Kurulu – Md.65	24
Merkez Disiplin Kurulu – Md.66	24
Disiplin Cezaları – Md.67	25

Disiplin cezasını gerektiren haller – Md.68	25
Disiplin Kurulu'na sevk yetkisi – Md.69	27
İtiraz usulü – Md.70	27
Disiplin Kurulu'na tedbirli olarak sevk ve itiraz usulü – Md.71	27

BEŞİNCİ KISIM **Seçimlere Katılma**

Seçimlere katılma – Md.72	28
Aday tespiti usulleri – Md.73	28
Adaylığa başvuru, soruşturma ve izin – Md.74	29
Adaylığa kabul edilemeyecek kimseler – Md.75	29
Seçim İşleri Yönetmeliği – Md.76	29

ALTINCI KISIM **Mali Hükümler**

Parti gelirleri – Md.77	30
Milletvekili aidatı – Md.78	30
Bağışlar – Md.79	30
Taşınmaz mal alım ve satımı – Md.80	31
Kredi ve borç alma yasağı – Md.81	31
Gelir makbuzları – Md.82	31
Giderlerde usul – Md.83	31
Mali sorumluluk – Md.84	31
Bütçe ve kesin hesap – Md.85	32

YEDİNCİ KISIM **Parti Grupları**

Grupların teşekkülü – Md.86	32
Grup Başkanı, Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulları – Md.87	32
TBMM Grup Disiplin Kurulu – Md.88	33
Grup üyelerinin uyması gereken haller – Md.89	33
Grupta gizli oylama – Md.90	33
Hükümet kurma ya da koalisyon katılma – Md.91	33

SEKİZİNCİ KISIM **Çeşitli Hükümler**

Parti defterleri – Md.92	33
---------------------------------------	----

Organlarda görev alanların ilgili makamlara bildirilmesi – Md.93	34
Partinin kapanması – Md.94	34
Tüzük ve programın değiştirilmesi – Md.95	34
Tüzükte hüküm bulunmayan haller – Md.96	34
Tüzüğün yürürlüğe girmesi – Md.97	35

<p style="text-align: center;">DOKUZUNCU KISIM Geçici Hükümler</p>
--

Kuruluşta kongreler – Geçici Md.1	35
Kurucu Yönetim Kurulları – Geçici Md.2	35
Kurucular Kurulu'nun görev ve yetkileri – Geçici Md.3	35

ZAFER PARTİSİ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

Partinin Adı, Merkezi, Özel İşareti, Partinin Amacı

MADDE 1- (1) Zafer Partisi. Genel Merkezi Ankara'dır. Amblemi ekte verilen meşaledir.

Partinin amacı

MADDE 2- (1) Parti;

- a) Türk Milleti'nin ülkesi ve devleti ile bölünmez bütünlüğünün Atatürk çizgisinde Türk milliyetçiliği çerçevesinde her ne koşulda olursa olsun korunmasını ilke edinir.
- b) Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılaplarının esas alınmasını, Mustafa Kemal Atatürk'ün temel hedefi olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni muasır medeniyetler seviyesine çıkarmayı amaçlar.
- c) Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası'nın ilk dört maddesini koruduğu değerlerin vazgeçilmez olduğu bilinciyle, Anayasa'nın öngördüğü demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak, din ve vicdan hürriyetine sahip kişilerden oluşan toplumun refah içerisinde yaşamasını temin eden, kanun önünde eşitlik ve insan haklarına dayalı yönetim ilkelerini benimser.
- ç) Kanun önünde eşitlik ilkesini Parti içerisinde koşulsuz olarak uygulayarak, özellikle kadınların ve gençlerin Parti içerisinde aktif rol alabilmelerini sağlamak amacıyla gerekli tedbirler alınır.
- d) Cumhuriyetin ve demokrasinin vazgeçilmez olduğunu düşünür, bu bağlamda egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milleti'ne ait olduğunu, egemenlik yetkisinin ise kuvvetler ayrılığı ilkesine uygun olarak kullanılmasını savunur.
- e) Yargı organlarının bağımsızlığı ve tarafsızlığını Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin varlığını sürdürülebilmesi açısından zorunlu unsurlar olarak görür.
- f) Demokratik toplumun gereklerini yerine getirebilmek amacıyla, öncelikle Parti içi demokrasinin uygulanmasını temin eder.
- g) Türk Milleti'nin ortak kültür mirasının korunması en temel amaçları arasındadır. Bunun için, bu konuyla ilgili geçmişte yapılmış çalışmaları korur, bu çalışmaların geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için çaba sarf eder. Ortak mirasın korunması maksadıyla günümüzde yapılan ve gelecekte

yapılacak çalışmalarını destekler.

ğ) Bilim, sanat gibi değerleri Türk Milleti'nin asırlardır taşıdığı kıymet hükümlerini esas alarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni muasır medeniyetler seviyesine yükseltecek vazgeçilmez unsurlar olarak görür.

h) İnsanın onurlu bir yaşam sürmesi için refah içerisinde yaşamasını bir zorunluluk kabul ederek refah seviyesinin artması için gerekli tüm ekonomik ve siyasi önlemlerin alınmasını temel alır. Bu hususu ise sosyal devlet ilkesine uygun olarak gerçekleştirir.

ı) İnsan Hakları Evrensel Beyannameesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesindeki temel hakları tanıır, bu hakların kişilere tanınması, korunması için mücadele eder.

i) Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış!" sözünü şiar edinir. Bu çerçevede, öncelikle Türk Dünyası olmak üzere, komşuları ve diğer ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmeyi amaçlar.

j) Engellilerin ve dezavantajlı grupların haklarını korur ve bu kişilerin toplumsal hayata katılmalarını teşvik eder. Sosyal sorumluluk projelerine destek verir.

k) Tüm seçimlerinde ve işlemlerinde liyakate önem verir. Toplumun değişik kesimlerinden insanları temsil eden sivil toplum kuruluşları ile görüşmeler gerçekleştirerek, alacağı kararlarda bu kuruluşların görüşlerini göz önünde bulundurur.

l) Gençliğin demokratik ve siyasal haklarını kullanabilmesi için Partinin tüm kademelerinde aktif rol almasını teşvik ederek, karşı karşıya kaldıkları işsizlik gibi her türlü sorunlarına çözüm üretmek, çocukların ve gençlerin, teknolojiden en üst seviyede yararlanacakları şekilde, bilimsel ve kaliteli bir eğitim almalarını sağlayarak, tüm topluma katkıda bulunabilmeleri adına bilim üretmelerini teşvik edecek her türlü desteği sağlamayı amaç edinir. Bu çerçevede gençlerin refah seviyesinin artmasını hedefleyerek, beyin göçünü engellemek, tüm milli değerlerimizin bilincinde, geçmişe saygıyla, geleceğe umutla bakan gençlerin yetişmesi için tüm düzenlemeleri hayata geçirerek, çocuklara karşı uygulanan şiddeti ve çocukların istismarını ve cinsel tacizini kesin olarak önlemek amacıyla gerekli tüm çalışmalarını yapmayı amaçlar.

m) Doğanın korunmasının insanı koruma olduğunun bilinciyle, başta rant için doğanın talan edilmesinin engellenmesi olmak üzere, doğa için mücadele vermek, hayvanların yaşama ve eziyet görmeme haklarının doğal haklar olduğu hususunu tüm topluma yaymaya çalışır ve bu hakların korunması amacıyla gerekli tüm tedbirlerin uygulanmasını, ekolojik dengenin tahrip edilmemesi ve korunmasını sağlar.

n) Yalnızca kadın cinsiyetine mensup olmaktan kaynaklı uygulanan ayrımcılıkla mücadele ederek, kadına karşı şiddet, cinsel taciz ve istismarın toplum nezdinde bitirilebilmesi için çalışmalar yapar, bu çerçevede Partinin tüm organlarında kadınların aktif olarak görev almasını teşvik eder.

İKİNCİ KISIM
Teşkilat
BİRİNCİ BÖLÜM
Üyelik

Üyelikle ilgili genel hükümler

MADDE 3- (1) Parti tüzüğü ve programları ile Anayasa ve kanunlar tüm üyeleri bağlar.

(2) Parti üyeliğinden topluca çıkarma ya da topluca disipline sevk etme kararı Parti'nin Genel İdare Kurulu veya Genel Başkanı tarafından verilir.

(3) Partiye üye olma koşulları saklı kalmak kaydıyla, Parti üyeliğini zorlaştırıcı, engelleyici durumlara başvurulamaz.

(4) Partili hiçbir üye Parti tüzük ve programlarına aykırı faaliyette bulunamaz.

(5) Parti çalışmaları demokratik bir ortamda, tüm üyelerin eşit olacağı şekilde gerçekleştirilir. Parti'ye üye olmak isteyen kişiler, bu şartlarda çalışmaları sürdüreceğini kabul, beyan ve taahhüt ederler.

(6) İlk üye kayıtları

a) Henüz teşkilat kurulmamış illerin ilçe ve beldeleri için Genel İdare Kurulu, il teşkilatı kurulmuş olup da o ilin, ilçe veya teşkilatı kurulmamış ilçe ve beldeleri için İl Yönetim Kurulu üye kayıtlarını yapar. İlçenin kuruluş çalışmalarını gerçekleştirir.

Üyelik şartları ve üye olamayacak kişiler

MADDE 4- (1) 18 yaşını doldurmuş, medeni ve siyasi haklarını kullanma ehliyetine sahip, Parti tüzüğü ve programları ile temel ilke ve değerlerini benimseyen, Parti çalışmalarına katılmayı ve üyelik aidatını ödemeyi kabul eden her Türk vatandaşı Parti'ye üye olabilir.

(2) Siyasi Partiler Kanunu ve diğer mevzuatlarda siyasi Partiye üye olamayacakları belirtilen kişiler, 5816 sayılı Kanun uyarınca Atatürk aleyhine işlenen suçlar, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, hayvanlara cinsel saldırıda bulunmak veya tecavüz etmek ve hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak suçları, çevre ve doğayı tahribat, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar Partiye üye olamazlar.

Üyelğe giriş

MADDE 5- (1) Parti üyeliğine başvuruda bulunmak isteyen kişi ikametgâhının bulunduğu ilçe başkanlığına gelerek burada bulunan formu doldurarak başvuruda bulunabileceği gibi, Partinin resmi internet sitesi üzerinden de başvuruda bulunabilir. Resmi internet sitesi üzerinden yapılan başvurular, başvuruçunun ikamet ettiği ilçe başkanlığına gönderilir. Her iki halde de ilçe başkanlığı, üyelerle iletişime geçerek, siyasi partilere üye olabilmek için nüfus kayıt örneği, ikametgah ve arşiv kayıtlı adli sicil kaydı gibi gerekli belgeleri otuz gün içerisinde talep eder. Yurtdışından başvuracak olanların başvuruları yurtdışı temsilcilikler tarafından kabul edilir. Üyelik başvurusu kişinin ikamet ettiği ilçenin dışındaki bir parti teşkilat birimine de yapılabilir. Üyelik başvurusu belgesi alınan kişilerin bu belgeleri alan teşkilat birimi bir tutanakla ikamet ettiği yetkili ilçe başkanlığına gönderir. Yetkili ilçe bu kişilerin üyeliğini işleme koyar.

(2) Üyelik başvurusu, otuz gün içerisinde karara bağlanır. Üyelik talebinin tüzükte ve kanunlarda belirlenen şartları taşımadığı gerekçesiyle reddedilmesi durumunda, ret kararı 30 gün içinde kişiye tebliğ edilir. Kişi, ilçenin verdiği üyelik başvurusunun reddi kararlarına karşı yedi gün içerisinde İl Yönetim Kurulu'na başvurur. İl Yönetim Kurulu bu talepler hakkında otuz gün içerisinde karar verir. Kanunlarla öngörülen hak arama yolları dışında, İl Yönetim Kurulu'nun bu kararları Parti içi işlemler açısından kesindir.

(3) Bir üye ancak bir ilçede kaydolabilir. Sürekli ikametgâhının bulunduğu yer değişmedikçe kaydı başka bir ilçeye nakledilemez. Üye Partiye kayıtlı olduğu ilçeden ayrıldığı takdirde, kaydını nakletmek istediği ilçeyi kayıtlı olduğu ilçenin ilçe başkanlığına bildirir. Bildirim üzerine ilçe başkanlığı, üye kaydının gidilen ilçe teşkilatına aktarılmasını sağlamakla görevlidir. Kayıtlı olduğu ilçe içinde adres

değiştiren üye de yeni adresini ilçe başkanlığına bildirir.

(4) Üyelikler her ilçede, hem üye kayıt defterine hem de elektronik veri tabanında kaydedilir. İlçe yönetim kurulları kayıtları derhal İl Yönetim Kuruluna; il yönetim kurulları kayıtları bir aylık periyotlarla Genel Sekreterliğe bildirir.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 6- (1) Üyeler dilediği andan itibaren tek taraflı irade beyanı ile üyelikten çekilme hakkına sahiptir.

(2) Üyelik istifa, ölüm, üyenin başka Partiye üye olması veya başka Parti çalışmasına katılması, tüzük ve Siyasi Partiler Kanunu ile öngörülen üyelik şartlarından birinin kaybettiğinin anlaşılması halinde, İlçe Yönetim Kurulunun kararı ile sona erer.

(3) Üyelikten çıkarma kararı üyeye tebliğ edilir. Bu karara karşı yedi gün içerisinde İl Yönetim Kuruluna başvurulabilir. İl Yönetim Kurulu yedi gün içerisinde karar verir. Bu kararlar kanunun öngördüğü hukuki süreçler hariç, Parti içi işlemler açısından kesindir.

(4) İlçe başkanları, bir ay içerisinde Parti üyeliği düşen bütün üyeleri nedenleri ile bağlı olduğu il başkanlığına bildirir. İl Başkanlığı da İlçeden gelen bu bilgileri Genel Sekreterliğe yazılı olarak bildirmek mecburiyetindedir.

Genel Merkezce üyeliğe kabul

MADDE 7- (1) Partiye üye olmak isteyen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Büyükşehir Belediye Başkanları ile İl ve İlçe Belediye Başkanları'nın Parti üyeliğine kabullerinde Genel İdare Kurulu yetkilidir. Ayrıca Genel İdare Kurulu, Partiye üye kaydedilmesinde yarar gördüğü kişileri de üye kaydedebilir. Bu şekilde üyeliğe kabul edilenlerin üyelik giriş beyannamesi ve evrakı en geç bir ay içinde ikametgâhlarının bulunduğu ilçe teşkilatlarına gönderilir.

Partiden ayrılmış olanların yeniden kabulü

MADDE 8- (1) Kamu görevine atanma gibi yasal zorunlu haller hariç, Partiden ayrılan bir üyenin yeniden Partiye üye olmayı talep etmesi halinde, bu üyelik taleplerinin kabulüne İlçe Yönetim Kurulunun görüşü ile İl Yönetim Kurulunca karar verilir.

(2) Kamu görevine atanma gibi yasal zorunlu haller hariç Parti'den istifa eden Kurucular Kurulu üyeleri, Genel İdare Kurulu üyeleri, Başkanlık Divanı ve Merkez Disiplin Kurulu üyeleri ile il başkanlığı, Parti milletvekilliği, belediye başkanlığı yapmış olanların Partiden istifa etmeleri ve daha sonradan Parti'ye yeniden üye olmayı talep etmeleri halinde; Partiye başvuruları Başkanlık Divanı tarafından on beş gün içerisinde Genel İdare Kuruluna sunulur. Genel İdare Kurulunun vereceği karar kesindir.

Parti üyeliğinin sağladığı haklar

MADDE 9- (1) Partinin her türlü kademesinde seçme ve seçilme, genel seçim ve mahalli idareler seçimlerinde aday olma,

(2) Partinin her türlü çalışma ve faaliyetine katılma,

(3) Parti organlarının seçiminde, cumhurbaşkanı ve milletvekili adaylarının seçiminde delege olarak oy kullanma,

(4) Parti içinde bilgiye, emeğe, yeteneğe ve liyakate uygun olarak yükselme,

(5) Parti program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüş ve düşüncelerini kademe gözeterek Parti teşkilat ve görevlilerine yazılı ve sözlü olarak duyurma haklarına sahiptir.

Parti üyelerinin yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Üyelerin;

a) Parti'nin tüzük ve programı ile gerek seçim dönemi gerek seçim dönemi dışında kalan zamanlarda ortaya koyduğu tüm politikaları benimsemek ve bununla ilgili gerekli çalışmaları

yapmak,

- b) Üyesi buldukları sandık çevresinden başlayarak Parti çalışmalarına katılmak, Parti'nin yerel ve genel seçimlerde gösterdiği adayların seçilebilmesi için çalışmak,
- c) Parti'ye üye kazandırma yönünde çalışmalar yapmak veya var olan çalışmalara katılmak,
- ç) Parti içi düzenlenecek konferans, eğitim ve benzeri faaliyetlere katılmak,
- d) Parti politikaları hakkında görüşleri ile vatandaşın ve ülkenin genel ve yerel sorunları hakkında sahip oldukları bilgileri bağlı bulunduğu ilçe veya organ ile paylaşmak,
- e) Kamu görevleri de dâhil olmak üzere, üstlendikleri görevi demokratik toplumun gereklerine uygun olarak yerine getirmek, görev süresi bitiminde usulüne uygun devir teslim gerçekleştirmek,
- f) Belirlenen miktarda giriş aidatı ve üyelik aidatı ödemek yükümlülükleri bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat Kademeleri

Kademeleri oluşturan birimler

MADDE 11- (1) Parti Teşkilatı: Belde, ilçe, il ve merkez teşkilatı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Parti Grubu, il genel meclisi ve belediye meclisi grupları olmak üzere Temel Teşkilat, Yardımcı ve Yan Kuruluşlardan ibarettir. Teşkilat kademeleri aşağıdaki birimlerden oluşur:

(2) Temel Teşkilat

a) Belde Teşkilatı

- 1)- Belde Başkanı
- 2)- Belde Yönetim Kurulu

b) İlçe Teşkilatı

- 1)- İlçe Kongresi
- 2)- İlçe Başkanı
- 3)- İlçe Yönetim Kurulu

c) İl Teşkilatı

- 1)- İl Kongresi
- 2)- İl Başkanı
- 3)- İl Yönetim Kurulu
- 4)- İl Disiplin Kurulu

ç) Genel Merkez Teşkilatı

- 1)- Büyük Kongre
- 2)- Genel Başkan
- 3)- Genel İdare Kurulu
- 4)- Başkanlık Divanı
- 5)- Merkez Disiplin Kurulu

d) Gruplar

- 1)- Belediye Meclisi Grubu
- 2)- İl Genel Meclisi Grubu
- 3)- Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu

(3) Diğer Kurullar

- a) Merkez Danışma Kurulu
- b) Parti İçi Eğitim Kurulu
- c) İhtisas Kurulları
- ç) Bilim-Eğitim Kurulu
- d) Etik Kurulu

(4) Yan Kuruluşlar

- a) Gençlik Kolları
- b) Kadın Kolları
- c) Köy ve Mahalle Temsilcileri

(5) Yurt Dışı Temsilcilikler

(6) AR-GE ve Parti Okulu

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teşkilatla İlgili Genel Hükümler

Parti temsilcisi

MADDE 12- (1) İlçe seçimlerine katılacak delege seçimlerini gerçekleştirmek ve gerekli işlemleri yürütmek üzere her mahalle ve köyde Partiye kayıtlı üyeler arasından biri İlçe Yönetim Kurulu kararı ile temsilci olarak görevlendirilir.

Yardımcı kurul ve komisyonlar

MADDE 13- (1) Parti'nin amaç ve ilkelerine uygun çalışmaların en etkin şekilde yürütülmesi için her kademedeki teşkilat birimleri kendi içlerinde geçici veya sürekli olarak, çalışma, araştırma ve danışma kurulu, komisyon, masa ve meclisleri ve yurt dışı temsilcilikleri oluşturabilir. Yardımcı kurul, komisyon ve yurtdışı temsilciliklerin oluşturulma ve çalışma biçimleri ile bunların görev ve yetkileri, Genel İdare Kurulu veya Genel İdare Kurulu tarafından verilen yetki ile Genel Başkan tarafından çıkartılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Köy ve mahalle delege seçimleri

MADDE 14- (1) Köy ve mahalle delege seçimleri yapma görevi, belde teşkilatı bulunan yerlerde belde yönetim kuruluna, diğer köy ve mahallelerde köy ve mahalle Parti temsilcisine aittir. İl ve İlçe Yönetim Kurulu gerekli gördüğü hallerde delege seçim çalışmalarına ve toplantılarına müşahit yollayabilir.

(2) Köy ve mahalle delege seçimleri yapılmadan önce, İlçe başkanlığı, ilçeye bağlı her köy ve mahallede oturan Parti üyelerinin listelerini, üye kayıt defterine uygun olarak ayrı ayrı hazırlayıp, ait olduğu köy ve mahallenin Parti temsilcisine, belde teşkilatı olan yerlerde belde yönetim kuruluna gönderir. Adreslerin açıkça yazıldığı bu listeler toplantılardan on beş gün önce, köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede Parti binasının kapısına asılarak ilan edilir. Partiye kayıtlı olduğu halde ismi listeye yazılmamış, ya da o adreste ikamet etmediği halde listeye adları yazılmış üyeler hakkında, listelerin asıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, herhangi bir üye tarafından İlçe Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. İlçe Yönetim Kurulu itirazları yedi gün içinde karara bağlar ve listelerde gereken düzeltmeleri yaparak aynı şekilde ilan eder. Karar derhal alındı belgesiyle şikâyetçiye tebliğ edilir. İlçe Yönetim Kurulu yedi gün içinde karar vermez veya şikâyetçinin itirazını reddederse, ilgili İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. İl Yönetim Kurulunun verdiği karar Parti içi işlemler açısından kesin olup, İlçe Yönetim Kurulu bu karara göre işlem yapmak zorundadır. Üyenin İl Yönetim Kurulundan alacağı karar, toplantıya katılım için yeterlidir.

(3) Köy ve mahalle delege seçimlerinin tarihi, saati ve yeri toplantı gününden on beş gün önce toplantının yapılacağı köy ve mahallede uygun bir yere, ilçede Parti binasının kapısına asılır. Köy ve mahalle toplantıları, Parti temsilcisi tarafından veya belde teşkilatı olan yerlerde belde başkanı tarafından ilan edilen gün, saat ve yerde yoklama ile açılır. Kayıtlı üyelerin salt çoğunluğu hazır bulunmadığı takdirde, toplantı bir gün sonraya bırakılır. İkinci toplantıda hazır bulunan üyelerle toplantı gerçekleştirilir.

(4) Köy ve mahalle delege seçimlerinde, bu tüzüğün 19. Maddesine uygun olarak ilçe kongresine katılacak miktarda asil, bu sayının yarısı kadar yedek delege seçilir ve seçim tutanağı ilçe başkanlığı tarafından görevlendirilmiş müşahit varsa bu müşahidin imzasını da alarak derhal ilçe başkanlığına gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Belde Teşkilatı**

Belde Yönetim Kurulu

MADDE 15- (1) İl başkanlığı üzerinden ilçe başkanının da görüşü alınarak, Genel Başkan tarafından belde oturan partili üyeler arasından başkan ve dört üye ile belde teşkilatı oluşturulur.

Görev ve yetkiler

MADDE 16- (1) Belde yönetim kurulu:

- a) Parti program ve tüzüğü ile kanunlara uygun olmak koşuluyla, Parti siyasetinin belde bulunan seçmene anlatılması ve Parti çalışmalarını yürütür,
- b) İlçe kongresi için yapılacak delege seçiminde ilçe başkanlığının göstereceği takvim esas alınır. Bu amaçla yapılacak toplantının yer, gün ve saatini yazılı ve sözlü, yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla Partililere duyurur,
- c) Beldede bulunan seçmeni Partiye üye yapmak için görevlidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **İlçe ve İl Teşkilatı**

İlçe kongresi delegeleri

MADDE 17- (1) İlçe kongresi seçilmiş ve tabii üyelerin katılımıyla yapılır. Seçilmiş delege sayısı 400'den fazla olamaz.

(2) Seçilmiş delegeler

a) İlçeye bağlı mahalle ve köylerdeki kayıtlı ve Partili üye sayısı 400 veya daha fazla ise; öncelikle her mahalle ve köye 1 adet delege verilir, verilen delege sayısı 400'den çıkarılır, kalan sayı Partinin son milletvekili genel seçiminde o ilçede aldığı oy sayısı toplamına bölünür, elde edilen katsayı her köy ve mahallede son milletvekili genel seçiminde Partinin aldığı oy sayısına bölünür. Çıkan sayı köy ve mahalleden seçilecek delege miktarını gösterir.

b) Her belde, mahalle ve köyün ilçe kongresine göndereceği delege sayısı İlçe Yönetim Kurulunca tespit edilerek, delege seçimlerinden üç ay önce İl Yönetim Kuruluna gönderilir. Bu listeler İl Yönetim Kurulunca incelenip tasdik edilmek suretiyle kesinleşir. Tüzüğe uygun işlem yapılmadığı tespit edilmiş ise bu listelere bir ay içerisinde Başkanlık Divanına itiraz edilebilir.

İtiraz üzerine Başkanlık Divanınca verilen karar kesindir.

c) Köy ve mahalleye isabet eden delege sayısı kadar o köy ve mahallede Partili üye yoksa eksik üye kadar delegelik, yapılan katsayı hesaplamasına göre en yüksek artık orandan başlayarak birer adet bağlı bulunduğu köy ve mahalleye dağıtılır.

ç) Genel seçimden sonra kamu idaresi tarafından herhangi bir köy veya mahallenin kurulması, kaldırılması, bölünmesi ve birleştirilmesi gibi sebeplerle buralarda Partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilememesi halinde delege miktarının tespitine İlçe Yönetim Kurulunun önerileri dikkate alınarak İl Yönetim Kurulu karar verir.

(3) Tabii Üyeler(Delegeler)

a) İlçe başkanı, İlçe Yönetim Kurulu üyeleri, Partili ilçe belediye başkanı ve ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanları, ilçe kongresinin tabii üyesidir(delegesidir).

b) Merkez ilçelerde büyükşehir belediye başkanı hariç olmak üzere, Partili il belediye başkanı ve merkez ilçe çevresindeki diğer Partili belediye başkanları merkez ilçe kongresinin tabii üyesidir(delegesidir).

c) Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.

Delege listesinin seçim kuruluna bildirilmesi

MADDE 18- (1) İlçe başkanlığı, köy ve mahalle toplantılarından sonra ilçe kongresi için seçilen delegelerin listesini, kongreden en az on beş gün önce, iki nüsha halinde o yerin ilçe seçim kurulu başkanlığına vermekle yükümlüdür. İlçede birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması halinde delege listeleri birinci ilçe seçim kurulu başkanlığına verilir. İlçe seçim kurulu tarafından onaylanan delege listesi ilçe kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

İlçe kongreleri

MADDE 19- (1) İlçe kongreleri yasa ve Parti tüzüğümüzde belirlenen zamanlarda olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az onbeş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu ilçe merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır. İlçe başkanlığı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

İl kongresi için seçilecek delege sayısı

MADDE 20- (1) İl kongresi için seçilecek delege sayısı, Partinin o ilçede seçim çevresinde, son milletvekili genel seçimlerinde aldığı oya göre şu şekilde hesaplanır: Son milletvekili genel seçimlerinde o il seçim çevresinde, Partinin aldığı toplam oy 600 sayısına bölünür ve o il için bir katsayı bulunur. Daha sonra, Partinin aynı seçimlerde o ilçede aldığı oy toplamı, bulunan katsayıya bölünür. Bulunan sayı, o ilçe kongresinde, il kongresi için seçilecek delege sayısını gösterir.

(2) Genel seçimlerden sonra ilçe teşkilatının yeniden kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi veya diğer sebeplerle ilçede Partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilememesi halinde delege miktarının tespitine Genel İdare Kurulu yetkilidir.

İlçe Yönetim Kurulu

MADDE 21- (1) İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanıyla birlikte;

a)Nüfusu 50.000 ve 50.000'den daha az olan ilçelerde beş asil ve üç yedek üyeden,

b)Nüfusu 50.001-150.000 (150.000 dahil) arasında olan ilçelerde dokuz asil ve beş yedek üyeden,

c) Nüfusu 150.001-500.000 (500.000 dahil) arasında olan ilçelerde on beş asil ve sekiz yedek üyeden,

ç) Nüfusu 500.001 ve daha fazla olan ilçelerde yirmi bir asil ve on bir yedek üyeden oluşur.

İl Kongresi Delegeleri

MADDE 22- (1) İl kongresi seçilmiş delegelerden ve tabii üyelere (delegelerden) oluşur. Seçilmiş delege sayısı 600'den fazla olamaz.

(2) Seçilmiş Delegeler

a) İl kongresi için ilçe kongrelerce seçilen delegeler ve tabii üyelerdir (delegelerdir).

(3) Tabii Üyeler (Delegeler)

a) İlin Partili milletvekilleri, il başkanı ve İl Yönetim Kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkanı ve il disiplin kurulu üyeleri, Partili büyükşehir belediye başkanı ve il belediye başkanı il kongresinin tabii delegeleridir. Geçici yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptirler. Ancak geçici il yönetim kurulu başkanı ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakları yoktur.

Delege listesinin seçim kuruluna bildirilmesi

MADDE 23- (1) İl başkanlığı, ilçe kongrelerinde il kongresi için seçilen delegelerin listesini iki nüsha halinde, kongreden en az on beş gün önce Yüksek Seçim Kurulu'nun il kongresi için belirlediği seçim kurulu başkanlığına verir. İl seçim kurulu başkanlığı tarafından onaylanan delege listesi kesinleşir ve il kongresinin yoklama cetvelini teşkil eder.

İl kongreleri

MADDE 24- (1) İl kongreleri en az iki, en çok üç yıllık sürelerle olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır.

(2) Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az on beş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve bağlı bulunduğu il merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır.

(3) İl başkanlığı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

Büyük kongre için seçilecek delege sayısı

MADDE 25- (1) İl kongrelerinde, büyük kongre için seçilecek delege sayısı; TBMM milletvekili sayısının iki katının Parti'nin son milletvekilliği genel seçiminde aldığı ülke toplam oy sayısına bölünmesiyle bulunacak kat sayının, ilgili il seçim çevresinde alınan oy sayısı ile bölünmesi suretiyle bulunur.

(2) Delegeler, gizli oy açık tasnif usulüne göre seçilir.

(3) Çeşitli nedenlerle Partinin genel seçimlerde almış olduğu oyun belli olmaması halinde, büyükşehir statüsünde olan illerde son belediye meclisi, diğer illerde il genel meclisi seçim sonuçlarına göre büyük kongre delege dağılımı belirlenir.

(4) Olağan il kongrelerinde, büyük kongre için kaç delege seçileceği kongrelerin başlamasına karar verildiği tarihte Genel İdare Kurulu'na hesaplanıp onaylanarak il başkanlıklarına bildirilir.

İl Yönetim Kurulu

MADDE 26- (1) İl yönetim kurulu, il başkanıyla birlikte;

a) Nüfusu 200.000 ve 200.000'den daha az olan illerde on beş asil ve sekiz yedek üyeden,

b) Nüfusu 200.001-500.000 (500.000 dahil) arasında olan illerde on dokuz asil ve on yedek

üyeden,

c) Nüfusu 500.001-1.000.000 (1.000.000 dahil) arasında olan illerde yirmi beş asil ve on üç yedek üyeden,

ç) Nüfusu 1.000.001-3.000.000 (3.000.000 dahil) arasında olan illerde otuz üç asil ve on yedi yedek üyeden,

d) Nüfusu 3.000.001-5.000.000 (5.000.000 dahil) arasında olan illerde kırk üç asil ve yirmi iki yedek üyeden,

e) Nüfusu 5.000.001-10.000.000 (10.000.000 dahil) arasında olan illerde yetmiş asil ve otuz altı yedek üyeden oluşur.

f) Nüfusu 10.000.001'den fazla olan illerde yüz yirmi asil ve kırkbeş yedek üyeden oluşur.

ALTINCI BÖLÜM

İlçe ve İl Kongreleri Hakkında Müsterek Hükümler

Kongre dönemi ve delegeler

MADDE 27- (1) İlçe ve il kongrelerinin toplantı dönemi, Başkanlık Divanınca tespit edilir. Bu süre iki yıldan az üç yıldan fazla olamaz.

(2) İlçe ve il kongrelerinde, üst kademe kongresi için belirtilmiş sayı kadar asil, bu miktarın yarısı kadar yedek delege seçimi yapılır.

(3) İlçe ve il kongrelerinin görev süreleri kendilerini seçen kongrenin müteakip toplantısına kadar devam eder.

(4) İlçe ve il kongrelerinde, Başkan, Yönetim kurulu üyesi ve kongre üyesi seçilmek üzere aday olacak üyelerin adaylıklarını kongreler sırasında, kongreyi düzenleyen kongre divanına bildirmeleri gereklidir.

Kongre gündeminin düzenlenmesi

MADDE 28- (1) İl kongresinin gündemi İl Yönetim Kurulu, ilçe kongresinin gündemi İlçe Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir. Kongrede hazır olan delegelerin çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin sırası değiştirilebilir veya gündeme yeni maddeler ilave edilebilir. Ancak bu konudaki tekliflerin hazır olan delegelerin en az beşte biri tarafından yazılı olarak yapılması gerekir.

Kongre Başkanlık Divanı

MADDE 29- (1) Kongreyi Başkanlık Divanı yönetir. Kongre açıldıktan sonra bir başkan, bir başkan yardımcısı ve yeteri kadar kâtip üyeden oluşan Başkanlık Divanı açık oyla seçilir. Divan Başkanlığı için birden fazla teklif getirilmesi halinde, Başkanlık Divanı gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçilir.

(2) Divan, üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu tarafın görüşü kabul olunur.

(3) Kongre tutanakları; kongre başkanlık divanınca imzalanır. Düzenlenen bu tutanaklar kongre başkanlık divanı tarafından yeni seçilen yönetim kuruluna, üst kademe yönetim kuruluna ve ilgili Genel Sekreterliğe on beş gün içerisinde gönderilir veya elden teslim edilir.

Kongre Divan Başkanı'nın görev ve yetkileri

MADDE 30- (1) Divan Başkanı, toplantı düzenini sağlamak ve tutanağın yazılmasını kontrol etmekle görevlidir. Kongrenin kanun ve tüzük hükümleri çerçevesinde tamamlanması için divan

başkanı lüzum gördüğü tedbirleri alabilir. Divan başkanı kongre düzenini bozanları, söz hakkının kullanılmasına engel olanları, kışkırtıcılık yapanları, ikaza rağmen konu dışında konuşanları, gerekiyorsa divan kararı ile oy verme hakları saklı kalmak kaydıyla kongre salonu dışına çıkarmak yetkisine sahiptir. Bu konuda alınacak kararlar kesindir.

Kongrenin görev ve yetkileri

MADDE 31- (1) Kongreler adını taşıdıkları yönetim kurullarının en üst karar ve denetim organlarıdır.

(2) Kongrelerde her çeşit yurt sorunları, mahalli ve ülke genelini ilgilendiren her konu ile ilgili olarak görüşmeler yapılır ve mahalli konularda oluşturulan politikaların seçilecek yeni yönetim kurulunun icraatı için genel bir çerçeve oluşturması ve genel konularda oluşturulan görüşlerin Parti yönetim kademeleri ve üst organlara götürülmesi yönünde kararlar alınır. Bu nedenle her kongre kendi kademesi yönetim kurulunun bütün çalışmalarını tetkik ve müzakere eder. Gelecek hizmet dönemi için seçilecek yeni yönetim kurulunca yapılması gereken işler hakkında gerekli direktifleri verir, kararları alır.

(3) Yönetim kurulunun çalışma raporunu, hesap durumunu inceler, kabul veya reddeder.

(4) Gelecek çalışma dönemine ait ve yönetim kurulunca hazırlanmış bütçeyi görüşerek karara bağlar.

(5) İlçe kongresi; İlçe başkanını ve İlçe Yönetim Kurulunun asil ve yedek üyelerini, il kongresine gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini ilgili bağlı bulunduğu ilçe seçim kurulu gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer. İl kongresi, il başkanını, İl Yönetim Kurulunun asil ve yedek üyelerini, il disiplin kurulu asil ve yedek üyelerini ve büyük kongreye gidecek delegelerin asil ve yedek üyelerini bağlı bulunduğu il seçim kurulu gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre seçer.

Seçimlerin yapılması

MADDE 32- (1) İl ve ilçe organları ile üst kongre delegelerinin seçimleri, bağlı bulunduğu il ve ilçe seçim kurulları gözetimi altında gizli oy ve açık sayım esasına göre şu şekilde yapılır:

a) Seçim yapılacak il ve ilçe kongrelerinin delegelerini belirleyen listeler, kongre gündemi, kongre yapılmasına dair alınan yönetim kurulu kararı en az on beş gün önce ilgili ilçe seçim kurulu başkanlıklarına verilir ve kongrenin yeri, saati ve günü ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar bildirilir.

b) Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden yedi gün önce kongresi yapılacak kademenin bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür. İlanın asılmasıyla beraber, listeler, kongre gündemi, kongre yapılmasına dair alınan yönetim kurulu kararı yazılı ve sözlü, yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla da ilan edilir.

c) İlan süresi içerisinde, listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar hâkim tarafından onaylanarak kongresi yapılacak teşkilata gönderilir.

ç) Bu fıkranın 'a, b, c' bentlerindeki listeler on beş gün içinde Genel Sekreterliğe gönderilir.

d) Seçim Kurulu başkanı, bir başkan ile iki üyeden oluşan yeteri kadar seçim sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanı ve bir üyesi memur, diğer üyesi de aday olmayan üyeler arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üye belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula memur üye başkanlık eder.

e) Seçim sandık kurulu; kanun, Parti tüzüğü ve kongre yönetmeliğinin ön gördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

f) İl ve ilçe kongrelerinde; Başkan adayları listelerini kongre divanına verirler.

g) Yeteri kadar çoğaltılan listeler ve oy zarfı mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir. Mühürlenmiş listeler oy pusulası olarak kullanılır.

ğ) Seçim kurulunca gönderilen seçmen listesinde adı yazılı olmayan üye oy kullanamaz. Oy verecek Partili üye, nüfus hüviyet cüzdanı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi bir belge ile delege olduğunu ispat ettikten ve listedeki isminin karşısındaki yeri imzaladıktan sonra oyunu kullanır.

h) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemlerin veya tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içerisinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır.

İl ve ilçe başkanının yeniden seçilmesi

MADDE 33- (1) İl ve ilçe başkanı en fazla üç yıl için seçilir, aynı kişi tekrar seçilebilir.

Şikâyet ve itirazlar

MADDE 34- (1) Köy ve mahalle toplantıları ile kongreler hakkındaki şikâyet ve itirazlar aşağıdaki usullere göre yapılır;

a) Köy ve mahalle toplantıları hakkındaki şikâyet ve itirazlar, o köy ve mahallede Partiye kayıtlı üyelerin en az beşte biri tarafından toplantıdan sonraki üç gün içinde İl Yönetim Kuruluna yapılır. İl Yönetim Kurulu şikâyet konusu olan toplantıya ait dosyayı göndermesini ve görüşünü bildirmesini İlçe Yönetim Kurulundan ister. İlçe Yönetim Kurulu iki gün içinde bu isteği yerine getirir. İl Yönetim Kurulu, dosyanın gelişini izleyen iki gün içinde şikâyet ve itirazı karara bağlar. İlçe Yönetim Kurulu görüşünü bildirmez ve dosyayı göndermezse İl Yönetim Kurulu beklemezsizin karar verir.

b) İlçe kongresine, seçim işlem ve sonuçları dışındaki sebeplerle ileri sürülecek şikâyet ve itirazlar, kongreye katılan delegelerin en az beşte biri tarafından, kongreden sonraki üç gün içinde, İl Yönetim Kuruluna yapılır. İl Yönetim Kurulu, şikâyet konusu kongreye ait dosyayı inceler ve üç gün içinde karara bağlar. Taraflar İl Yönetim Kurulunun bu kararına karşın kararın tebliğ ve ilanından başlayarak üç gün içinde Başkanlık Divanına itiraz edebilir. Başkanlık Divanı kararı kesindir.

c) İl kongresine seçimler dışında yapılacak şikâyet ve itirazlar il kongresine katılan delegelerin en az beşte biri tarafından kongreden sonraki üç gün içinde Genel İdare Kurulu'na yapılır. Başkanlık Divanı, yedi gün içinde itirazı karara bağlar. Başkanlık Divanı'nın kararı kesindir.

İl ve ilçelerde olağanüstü kongre yetkisi

MADDE 34/A- (1) İl ve ilçelerde olağanüstü kongre yapılmasına Başkanlık Divanı karar verir. Olağanüstü kongrelerde olağan kongre usul ve esasları uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

İlçe ve İl Yönetimi Kurulları Hakkında Müsterek Hükümler

Yönetim kurullarının görev bölümü

MADDE 35- (1) İl yönetim kurulları ilk toplantısında kendi aralarından il/ilçe sekreteri, il/ilçe muhasibi seçmek suretiyle görevine başlar. İl başkanı gerekli gördüğü kadar il başkan yardımcısını görevlendirir.

(2) İlçe yönetim kurulları ilk toplantısında kendi aralarından bir sekreter, bir muhasip üye seçmek suretiyle görevine başlar. İlçe başkanı gerekli gördüğü kadar ilçe başkan yardımcısını görevlendirir.

(3) Kurul üye sayısının asgari salt çoğunluğu ile seçim yapılır. Seçilmek için toplantıya katılanların salt çoğunluğunun oyunu almak yeterlidir. Oyların eşit olması halinde, başkanın oy verdiği taraf kabul edilir. Başkan, başkan yardımcıları, sekreter üye ve muhasip üyenin görevleri şöyledir;

(4) Başkan: Partiyi temsil eder. Başkanlığa bağlı teşkilatı denetler. Hesap işlerine ait belgeleri muhasip üye ile imzalar, yokluğunda kendisine hangi yardımcının vekâlet edeceğini belirler. Kademe teşkilatı temsil yetkisi bulunur. Bulunduğu kademedeki seçmen sayısının %5'ini Partiye üye yapmayı hedefi doğrultusunda çalışmalar yürütür.

(5) İl/İlçe Sekreteri: Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca gerekli defterleri tutar. Yönetim kurulu tutanaklarını düzenler, karar defterlerini yazar ve imza ettirir, dosyaları ve her çeşit evrakı muhafaza eder. Başkan bulunmadığı zaman Partiyi temsil eder ve Partiye sözcülük eder.

(6) İl/İlçe Muhasibi: Yönetim kurulunun hesap işlerine bakar. Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca muhasebe defterini tutar. Harcamaların kurul kararına uygun olmasından başkanla birlikte sorumludur. Aidatları tahsil eder ve bunun için gerekli tedbirleri alır. Gelir bulmak imkânlarını kurula teklif eder. Kongreye sunulacak kesin hesap raporunu ve bütçe tasarısını hazırlar.

(7) Başkan Yardımcıları: İl Yönetim Kurulu üyeleri arasından başkan tarafından seçilirler. Başkanın ve yönetim kurulunun kendisine vereceği işlere bakarlar. Başkan yardımcılarının görev isimleri Genel Merkez Başkanlık Divanlığı ile paralellik arz eder.

(8) İl ve ilçe başkanlık yönetimleri en az on beş günde bir toplanır. Başkanın gerekli gördüğü hallerde, daha kısa sürede toplanabilir. Yönetim üye sayılarının salt çoğunluğuyla toplanır, toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar alır.

(9) İl ve ilçe yönetim kurulları sorumlu olduğu işler, başkanın teklifi ve yönetim kurulu kararıyla üyeler arasında bölüştürülür. Görevliler verilen görevlerin yerine getirilmesinden birinci derecede sorumludur.

(10) Başkan yardımcısı, sekreter ve muhasip üyeden biri veya birkaçı başkanın teklifi ve yönetim kurulu kararıyla değiştirilebilir. Durum gerekçeleriyle birlikte yedi gün içerisinde Genel Sekreterliğe bildirilir.

Kurul toplantıları, istifa etmiş sayılan üyeler

MADDE 36- (1) İl ve ilçe yönetim kurulları, on beş günde bir veya başkanın uygun göreceği durumlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve bu tüzükte aksine hüküm yoksa toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir.

(2) Kararlar mevcut üyeler tarafından imzalanarak saklanır. Katılmayan üyeler karar defterinde gösterilir.

(3) Birbirini takip eden üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üye istifa etmiş sayılır. Hakkında istifa etmiş kararı verilen üyenin bir üst kurula itiraz hakkı vardır. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(4) Herhangi bir nedenle yönetim kurulu üyeliklerinden birinin boşa çıkması halinde kongrede aldıkları oy sırasına göre yedek yönetim kurulu üyeleri, alınacak yönetim kurulu kararıyla göreve çağırılır.

İlçe ve il yönetim kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 37- 1) Yönetim Kurulları;

a) Bulunduğu il ve ilçedeki seçmenleri Parti üyesi yapma konusunda her türlü çalışmayı kademe başkanıyla birlikte yapmak,

b) Kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerini, Genel İdare Kurulu kararlarını, üst kademelerin

vereceği talimatları ve kendisini göreve getiren kongrenin kararlarını yerine getirmek ve kendine bağlı teşkilatı denetlemek ve alt teşkilat kademelerinin çalışmalarını koordine etmek,

c) Partinin üye sayısını ve tarafların Partiye olan ilgisini arttırmak, Parti görüşlerini anlatmak ve yaymak, Partiyi güçlendirmek, seçimlerde Parti adaylarının kazanması için çalışmak, Partinin tüzük ve programları çerçevesinde kamuoyu nezdinde duruş ve tavır sergilemek, ülke gündemi ve gelişen siyasi olaylarla ilgili olarak Genel Merkezin açıklamaları doğrultusunda basın açıklamaları yapmak,

ç) Bulunduğu il veya ilçenin yerel sorunlarıyla ilgilenmek, bu konuda hazırladıkları raporları üç aylık sürelerle bir üst kademe yönetim kuruluna sunmak,

d) Üst kademeler ile bilgi alışverişi yapılarak mahallinde siyasal, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek,

e) Kongreleri toplantı tarihinden en az on beş gün önce mahallin mülki amirine bildirmek,

f) Kademe kongrelerinin delege listelerini Siyasi Partiler Kanununun 21. Maddesinde öngörülen şekilde ismen hazırlayıp, kongre başkanlık divanına vermek,

g) Siyasi Partiler Kanununun 33. Maddesinde öngörüldüğü şekilde kongreler hariç olmak üzere, her kademe, yönetim kurulu başkanlığına, yönetim kurulu asil ve yedek üyeliklerine, disiplin kurulu başkanlığı ile asil ve yedek üyeliklerine seçilenlerin, Parti tüzüğünde belirtilen bir göreve getirilenlerin adlarını, soyadlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek ve sanatlarını, ikametgâhlarını, nüfus kayıt belgelerini, adli sicil kayıtlarını; o mahallin en büyük mülki amirliğine seçim veya atamadan başlayarak on beş gün içinde yazıyla bildirmek,

ğ) Kendi kongrelerinde görüşülecek işleri hazırlamak, çalışma ve kesin hesap raporu ile dönem bütçe tasarısını kongreye sunmak,

h) Parti gelirinin en elverişli şekilde toplanması ve yeni gelir kaynaklarının bulunması için tedbirler almak,

ı) İlçe ve il yönetim kurullarınca kendi üyelerinin katılımıyla yılda en az bir defa toplantı yaparak ülke ve Parti sorunlarını görüşmek ve istişare etmekle yükümlüdürler.

i) Yönetim kurulu üyeleri her ne suretle olursa olsun, Parti aleyhine çalışma yürütemez, söylemde bulunamaz. Bu çalışmalar aleni olarak belirlenirse ilgili disiplin hükümleri uygulanır.

Yönetim ve Disiplin Kurulu başkan ve üyeliklerinin boşa çıkması

MADDE 38- (1) İlçe ve İl Yönetim Kurulu ile disiplin kurulu asil ve yedek üye sayısı, yedeklerinin getirilmesinden sonra yarıdan aşağıya düşerse, kurul boşalmış sayılır. Bu halde, boşa çıkan kurullar yerine atama usulüne uygun olarak Başkanlık Divanı tarafından yenileri teşkil olunur. Bu kurullar, kongrece seçilmiş yönetim ve disiplin kurullarının hak ve yetkilerine haizdir. Bu halde olağanüstü kongre yapılmasına ya da olağan kongreye kadar görevlerine devam etmelerine karar vermeye Genel İdare Kurulu yetkilidir. İl yönetiminin herhangi bir sebeple düşmesi ya da istifalarla boşa çıkması halinde, İl Disiplin Kurulu bu durumdan etkilenmez ve görevine devam eder.

(2) Disiplin hükümlerine göre hakkında Partiden geçici veya kesin çıkarılma kararı bulunan kimselerin, İl Yönetim Kurulunun vereceği kararla görevi son bulur. Ancak, hakkında görevinin son bulması ile ilgili yönetim kurulu kararı verilen kişinin, bu karara karşı Başkanlık Divanına itiraz etme hakkı vardır. Başkanlık Divanının bu konuda vereceği karar kesindir.

Bağdaşmayan görevler

MADDE 39- (1) Parti üyeleri seçimle oluşan Parti organlarından yalnızca birine seçilebilirler.

(2) Partili milletvekilleri seçimle teşekkül eden organlardan yalnızca Genel Merkez teşkilatında görev yapabilir.

- (3) Birinci derece akrabalar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz.
- (4) Disiplin kurullarının başkan ve üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ve kongre delegeliği hariç, Partiyle herhangi bir surette hizmet akdi yapamaz, Partiden gelir sağlayamaz.
- (5) Belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyeleri Partinin her kademe kongresi için delege olabilir. Ancak belediye başkanları, Parti yönetim organlarında görev alamaz.
- (6) Aynı kurulda görev alması uygun olmayanlardan, en fazla oy almış olanın üyelik sıfatı devam eder. Oyların eşitliği halinde kura çekilir.

Kongresini yapmayan kademenin durumu

MADDE 40- (1) Her ne sebeple olursa olsun, kendi kademesinin kongresini yapamamış ilçe ve il teşkilatı üst kademe kongresine katılamaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Merkez Teşkilatı

I – Büyük Kongre

Büyük kongrenin zamanı ve ilanı

MADDE 41- (1) Büyük kongre en az iki, en fazla üç yılda bir Genel İdare Kurulu veya genel başkanın belirleyeceği tarihte olağan ve gerek duyulan zamanlarda olağanüstü toplanır. Kongre öncesinde toplantının günü, yeri, saati ve gündemi toplantı gününden en az on beş gün önce toplantının yapılacağı yerde ve parti genel merkezinin ilan panosunda asılarak delegelere duyurulur. İlk toplantıda gerekli yasal çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Toplantı yedi gün içinde aynı saatte aynı yerde yapılır.

(2) Olağanüstü toplantılar, Genel Başkanın veya Genel İdare Kurulunun lüzum görmesi veya büyük kongre üyelerinin yüzde elli artı birinin (%50+1) yazılı istemi üzerine yapılır.

(3) Başkanlık Divanı, delegelerin toplantının yapıldığı yeri, saati ve tarihi ile gündemden haberdar olmasını sağlamak için yazılı ve sözlü yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla duyurmakla yükümlüdür.

Büyük kongrenin yapılması

MADDE 42- (1) Büyük kongre seçilmiş delegelerle tabii üyelerden(delegelerden) teşekkül eder. Seçilmiş Delegeler, il kongresinde büyük kongre için seçilen delegelerdir.

(2) Tabii Üyeler Şunlardır;

- a) Parti Genel Başkanı
- b) Genel İdare Kurulu üyeleri
- c) Parti üyesi olan bakanlar
- ç) TBMM'nin Partili üyeleri
- d) Merkez disiplin kurulu üyeleri
- e) Seçilmiş delege sayısının %15'ini aşmamak koşuluyla Parti üyeliği devam eden kurucular kurulu üyeleri

(3) Kurucular kurulu üyelerinin sayısının seçilmiş delege sayısının %15'ini aşması durumunda tabii üye(delege) olarak büyük kongreye katılacak kurucular kurulu üyeleri, her büyük kongre öncesinde Başkanlık Divanı tarafından yapılacak kura ile belirlenir.

Toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 43- (1) Büyük kongre yoklama yapıldıktan sonra, yeter sayı varsa, Başkanlık Divanı

üyelerinden biri tarafından açılır. İlk toplantı için toplantı yeter sayısı Büyük Kongre üye(delege) tam sayısının salt çoğunluğudur, salt çoğunluğun sağlanmadığı hallerde ikinci toplantıda hazır bulunanlarla toplantı gerçekleştirilir.

(2) Büyük Kongrenin karar yeter sayısı tüzükte aksine hüküm yoksa hazır bulunan üyelerin(delegelerin) salt çoğunluğudur.

Kongre Divanı

MADDE 44- (1) Büyük Kongrede gündeme geçilmeden önce bir başkan, bir başkan yardımcısı ve yeteri kadar kâtip üye seçilerek kongre divanı oluşturulur. Büyük Kongre Başkanı, kongrenin açılışını yapan kişiye toplam delege sayısının onda birinin imzası ile verilecek önerge oylanması suretiyle belirlenir. Verilen önerge üzerine Divan Başkanı, Başkan Yardımcıları ve kâtipler el kaldırma suretiyle seçilir. Birden fazla önerge verilmesi halinde seçim gizli oy ve açık tasnif usulüne göre yapılır. Kongre Divanı, görüşmeleri yönetmek, toplantı düzenini sağlamak, tutanağı düzenlemek, sayım ve dökümü denetlemekle görevlidir.

Büyük kongrenin gündemi

MADDE 45- (1) Büyük Kongrenin gündemi Başkanlık Divanı tarafından belirlenir. Olağanüstü Büyük Kongrenin gündemi, çağırıcı yapan organ tarafından hazırlanır.

Açılış konuşması, raporun okunması

MADDE 46- (1) Büyük Kongrede divan teşkilinden sonra açılış konuşması için Parti Genel Başkanına söz verilir. Bundan sonra Genel İdare Kurulu'nun faaliyet ve hesap raporu Başkanlık Divanı üyelerinden biri tarafından okunur.

Komisyonlar

MADDE 47- (1) Büyük kongrede divanın çalışmalarına yardımcı olmak üzere, işin mahiyetine ve kongrede beliren eğilime göre komisyonlar oluşturulabilir. Divan başkanı, açılış konuşmasından sonra kurulması öngörülen komisyonlar için, büyük kongre delegeleri içinden aday gösterilmesini ister. Her komisyon için üç üye olmak kaydı ile teklif olunacak adaylar, açık oylama ile büyük kongrenin oyuna sunulur.

Görüşmeler

MADDE 48- (1) Büyük kongredeki görüşmeler gündemdeki sıraya göre yapılır. Bu sıranın değiştirilmesi veya ilanda yer almayan bir konunun gündeme alınması talebi mevcut delegelerin yüzde elli artı birinin (%50+1) vereceği bir dilekçe ve büyük kongre üyelerinin(delegelerinin) salt çoğunluğunun kabulü ile gerçekleştirilir.

(2) Parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya Parti politikalarını ilgilendiren konulardaki teklifleri karara bağlamak için; bunların Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyelerinin veya büyük kongre üyelerinin(delegelerinin) en az yirmide biri tarafından ileri sürülmüş olması gerekir.

(3) Kanunlar, Parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla ilgili Parti yönünden genel mahiyette bağlayıcı özellik taşıyan konulardaki teklifleri karara bağlamak için, teklifin büyük kongrede hazır bulunan üyelerin(delegelerin) üçte biri tarafından verilen önergenin yapılmış olması şarttır.

(4) Bu teklifler büyük kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra komisyon raporu ile incelenir ve karara bağlanır.

Büyük kongrenin görev ve yetkileri

MADDE 49- (1) Büyük kongre, Partinin en yüksek organı olup görev ve yetkileri şunlardır;

a) Parti Genel Başkanını, Partinin Genel İdare Kurulu'nun yetmiş beş asil ve yirmi beş yedek üyesini ve Merkez Disiplin Kurulunun da on beş asil ve yedi yedek üyesini seçer.

b) Partinin gelir-gider ve kesin hesabını kabul, Başkanlık Divanı ve Genel İdare Kurulunu ibra

eder veya etmez. Gerekli hallerde sorumlular hakkında dava açılmasına karar verir ve bu kararın icrası için Genel Başkanı görevlendirir,

c) Partinin tüzük ve programını kabul eder veya değişiklik yapar,

ç) Toplum, devleti ve Partiyi ilgilendiren konular ile kamu faaliyetleri ve Parti politikalarında genel nitelikte olmak şartı ile bağlayıcı ve temenni kararı alır,

d) Partinin kapanmasına veya başka bir Partiyle birleşmesine ve böylece hukuki varlığı sona erecek Partinin mallarının tasfiye veya intikal şekline dair kararlar verir,

e) Kanunlar ve tüzükte kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir.

Büyük kongre seçimleri

MADDE 50- (1) Genel başkan, Genel İdare Kurulu ile Merkez Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerinin seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır;

(2) Seçim yapılacak Büyük kongre toplantılarından en az on beş gün önce kongreye katılacak üyeleri gösteren listeler, kongre gündemi, kongre yapılmasına dair alınan Genel İdare Kurulu ya da Başkanlık Divanı kararı Yüksek Seçim Kurulunun tayin edeceği Seçim Kurulu Başkanına iki nüsha olarak verilir. Siyasi Partiler Kanununun 21. Maddesindeki esaslara göre seçim kurulu başkanınca tasdik edilen listeler toplantı tarihinden yedi gün önce Parti Genel Merkezi binasına asılmak sureti ile ilan edilir. İlan süresi üç gündür. İlanın asılmasıyla beraber, listeler, kongre gündemi, kongre yapılmasına dair alınan yönetim kurulu kararı yazılı ve sözlü, yaygın haberleşme ve iletişim araçlarıyla da ilan edilir. İlan süresince liste hakkındaki itirazlar ilgili hâkime yapılır. Bu suretle ilgili seçim kurulu tarafından kesinleştirilen ve mühürlenerek Partiye gönderilen listeye hiçbir suretle itiraz edilemez.

(3) Büyük kongrede yapılacak seçimlerde aday olmak için şahsen müracaat edenlerin listeleri organlara göre ayrı ayrı olmak üzere çarşaf veya blok liste usulüyle düzenlenip mühürlenmek için görevli seçim kurulu başkanına verilir.

(4) Kongrelerde Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun teklifiyle blok liste veya çarşaf liste yöntemi uygulanır. Ancak, kongre üyelerinin(delegelerinin) üçte birinin yazılı başvurusu ve kongreye katılanların salt çoğunluğunun karar vermesi ile de çarşaf liste yöntemi uygulanabilir.

(5) Blok Liste: Blok listeyele seçim yapılacaksa; blok listeler yeteri kadar çoğaltılır ve varsa ferdi aday pusulalarıyla birlikte mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir ve mühürlendikten sonra oy pusulası olarak kullanılır. Birden fazla blok listeyele seçim yapılması halinde, delege, bu listelerden birinde bulunan adayı çizebilir, yerine diğer listedeki bir adayı veya ferdi adayın ismini yazabilir. Her organın seçilecek aday sayısından fazla aday ismi yazılması veya işaretlenmesi halinde oy pusulası geçersiz sayılır. Bir zarftan birden fazla aynı içerikli blok liste çıkarsa, bunlardan biri geçerli sayılır. Farklı içerikli birden fazla blok liste çıkması durumunda ise hiçbiri dikkate alınmaz ve geçersiz oy olarak kabul edilir.

(6) Çarşaf Liste: Çarşaf liste usulü kabul edilirse; kongre divan başkanı seçilecek kurulların her biri için ayrı ayrı adaylığa müracaat için makul bir süre belirler. Bu süre içinde müracaat eden toplu ve ferdi adayların isimlerinin başlarına kare veya daire şeklinde kutucuklar konularak her kurul için ayrı ayrı çarşaf listeyi hazırlar. Varsa genel başkanın belirlediği liste başa konulduktan sonra, diğer adaylar soyadına göre alfabetik sıraya göre yazılır. Çarşaf listeler bu şekilde hazırlandıktan sonra divan, bir nüshasını tasdik ederek muhafaza eder. Yeteri kadar çoğaltılan listeler ve oy zarfı mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir. Mühürlenmiş çarşaf liste oy pusulası olarak kullanılır.

(7) Seçimlere girecek liste sayısı biri geçmediği ve tüm kurullar için asil ve yedek üyeleri gösterir tek liste sunulduğu ve başkaca bir aday çıkmadığı takdirde seçimler seçim kurulunun onaylayacağı bu listenin oy pusulası olarak kullanılması sureti ile yapılır.

Oyların kullanılması

MADDE 51- (1) Seçim kurulunca onaylanmış ve usulüne uygun ilan edilmiş listede adı yazılı olmayanlar oy kullanamaz. Oy kullanma işlemi delegelerin nüfus hüviyet cüzdanı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmi bir belgenin sandık görevlilerine ibrazı ile gerçekleştirilir.

(2) Oylar, sandık kurulu başkanı tarafından verilen adayları gösterir ve seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş listedeki isimlerin işaretlenmesi suretiyle kullanılır.

(3) Seçilecek organı oluşturacak üye sayısından fazla veya yarısından az adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılır.

(4) Tasnif sonucunda en fazla oy alanlar asil üyeliklere, sonra gelenler sırasıyla yedek üyeliklere seçilmiş olur, eşitlik halinde kura çekilir.

(5) Seçim sonuçlarına tutanakların düzenlenip ilan edilmesinden itibaren iki gün içerisinde ilgili hâkim nezdinde itiraz edilebilir. Hâkim tarafından verilen karar kesindir.

Kongre tutanakları

MADDE 52- (1) Kongre sonunda, seçim dışında kongreye ait bütün belge ve tutanaklar kongre divanı tarafından imzalandıktan sonra, kongre başkanı tarafından Genel Başkan'a teslim edilir.

II – Genel İdare Kurulu

Kuruluşu, süresi ve çalışma usulü

MADDE 53- (1) Genel İdare Kurulu, Partinin büyük kongreden sonra en yüksek karar ve icra organıdır.

(2) Genel İdare Kurulu; büyük kongre tarafından seçilen yetmiş beş asil ve yirmi beş yedek üyeden teşekkül eder.

(3) Genel İdare Kurulu üyeliğine aday olacak partililer Büyük Kongre delegelerinin en az üçte birinin teklifiyle aday olabilirler.

(4) Genel İdare Kurulunun görevi, büyük kongrenin gelecek toplantısına kadar devam eder. Bu süre içinde ölüm ve istifa gibi sebeplerle boşa çıkan üyeliklere sırayla en fazla oy alan yedek üye çağrılır.

(5) Genel İdare Kurulu, en az iki ayda bir toplanır. Genel Başkan'ın gerekli gördüğü hallerde toplantı çağrısı her zaman yapılabilir.

(6) Geçerli mazeret sunmadan, birbirini takip eden üç toplantıya katılmayan kurul üyesi çekilmiş sayılır ve yerine sırasıyla yedekleri çağrılır. Üyeliklerde boşa çıkma durumunda, oy sırasına göre yedekler çağrılır.

Genel İdare Kurulu'nun görev ve yetkileri

MADDE 54- (1) Parti program ve tüzük hükümlerini, büyük kongre kararlarını uygulamak ve bunlara göre Partinin bütün teşkilâtını idare etmek,

(2) Lüzum görülen yerlerde teşkilât kurmak,

(3) Parti programı ve büyük kongre kararları çerçevesinde genel Parti politikalarını ve stratejilerini saptamak,

(4) Partinin en yetkili organı olarak Partinin program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili komisyonları teşkil etmek ve ilgili gördüğü konularda yönetmelikler hazırlamak, Genel Başkanın talimatıyla hazırlanan yönetmelikleri onaylamak,

- (5) Partinin prensiplerini yaymak için yazılı, sözlü ve sosyal medya imkânlarından faydalanmaya çalışmak,
- (6) Büyük kongreye sunulacak bilanço, kesin hesap raporunu, bütçeyi, umumi faaliyet raporunu hazırlamak,
- (7) Partinin gelirini arttırmaya çalışmak ve bunun için gerekli tedbirleri ve kararları almak,
- (8) Tüm Parti teşkilatları için kongre seçim takvimini oluşturmak,
- (9) Partinin menfaatine uygun, kanunların ve tüzüğün yasaklamadığı bütün görevleri yapmak, bu sebeple her türlü kararı ve tedbiri almak.
- (10) Partinin tüm teşkilatlarının, yasalar, Parti tüzüğü ve yönetmelik hükümlerinin gösterdiği şekil ve şartlar dışına çıkmaları ve kararlar almaları halinde gerekçesini göstermek sureti ile bu tür kararların uygulanmasını menetmek,
- (11) Anayasa ve Siyasi Partiler Kanunu ile mevzuat uyarınca ihtiyaç görülen yerlerde parti teşkilatları kurmak, kurmaya yetki vermek, teşkilatları feshetmek, işten el çektirmek, teşkilatı kapatmak, teşkilatı bir bütün halinde geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- (12) Genel İdare Kurulu, yasalar ve Parti tüzüğü ile kendisine yüklenen yetki ve görevlerden bir kısmını, çalışmalara hız kazandırmak ve aktiviteleri daha da arttırmak amacıyla, Başkanlık Divanına veya Genel Başkan'a devredebilir.

III – Genel Başkan

Genel Başkan seçimi

MADDE 55-(1) Parti genel başkanı, büyük kongre tarafından gizli oy, açık tasnif esasına göre, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan seçilmiş sayılır.

(2) Genel başkanın görev süresi en çok üç yıl olup, müteakip seçimli kongreye kadar devam eder. Genel başkan yeniden aday olabilir. Genel başkanlığın herhangi bir sebepten dolayı boşa çıkması halinde Genel İdare Kurulu en yaşlı üye başkanlığında Genel İdare Kurulu üyeleri arasından gizli oyla, Genel Başkan Vekilini seçer. Genel Başkan Vekili kırk beş gün içerisinde Genel Başkan seçimi için olağanüstü kongreyi toplantıya çağırır. Yapılan olağanüstü toplantıda seçilen Genel Başkan bu görevi seçim yapılacak ilk olağan kongreye kadar sürdürür.

Genel Başkan'ın görev ve yetkileri

MADDE 56- (1) Partiyi temsil yetkisi genel başkana aittir. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydı ile Parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi, genel başkana aittir. Genel başkan bu konuda, uygun gördüğü Başkanlık Divanı üyesine yetki verebilir.

(2) Büyük kongreye karşı şahsen sorumludur.

(3) Parti Genel Başkanı, Genel İdare Kurulunun tabii başkanıdır.

(4) Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri arasından Başkanlık Divanını belirler.

(5) Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri arasından uygun gördüğü sayıda Başkanlık (Genel Başkan Yardımcısı) belirler.

(6) Genel Başkan gerekli gördüğü takdirde; parti üyeleri arasından Gölge Kabine, Gölge Bürokrasi, Kurum, Kuruluş ve STK'lardan sorumlu olacak kişileri görevlendirir.

(7) Genel Başkan, parti adına menkul ve gayrimenkul alım-satım ve kiralama işlemlerinde

yetkilidir. Bu yetkisini Divan üyelerinden birine devredebilir.

(8) Genel Başkan uygun gördüğü sayıda Genel Başkan Başdanışman ve Danışman görevlendirir.

(9) Anayasa ve Siyasi Partiler Kanunu ile mevzuat uyarınca ihtiyaç görülen yerlerde parti teşkilatları kurmak, kurmaya yetki vermek, teşkilatları feshetmek, işten el çektirmek, teşkilatı kapatmak, teşkilatı bir bütün halinde geliştirmek ve yaygınlaştırmak görevleri arasındadır.

(10) Kongre tarihi alan il ve ilçe kongrelerini erteler.

(11) Parti adına ödeme işlemlerinde tek yetkilidir. Bu yetkisini Mali İşler Başkanı'na devredebilir.

(12) Genel Başkan kendisinin yokluğunda, kendisine vekillik etmek üzere, geçici bir süre ile bir Başkanlık Divanı üyesini görevlendirebilir.

(13) Partinin genel işleyişi için yönetmelikler yaptırabilir ve Genel İdare Kurulunun onayına sunar.

(14) Genel Başkan, Başkanlık Divanı'na, Genel İdare Kurulu üyeleri dışından, parti üyesi olması koşuluyla 4 Başkan (Genel Başkan Yardımcısı) atayabilir.

IV – Başkanlık Divanı

Başkanlık Divanı'nın teşkili

MADDE 57- (1) Başkanlık Divanı; Genel Başkan, Genel Sekreter ve Başkanlıklardan (Genel Başkan Yardımcılarından) oluşur.

Başkanlık Divanı'nın görev ve yetkileri

MADDE 58- (1) Partinin yürütme organıdır. Başkanlık Divanı, en az ayda bir kere toplanır. Genel Başkan'ın daveti halinde, daha sık aralıklarla da toplanabilir.

(2) Görevleri şunlardır;

a) Büyük kongrenin direktifleri, Genel İdare Kurulu'nun kararları doğrultusunda Parti teşkilatını sevk ve idare eder.

b) Teşkilat kademeleri arasında uyumun sağlanmasına çalışır.

ç) TBMM Parti grubu ile Genel Merkez arasındaki iletişimi sağlar.

ç) Genel İdare Kurulu'nun gündemini hazırlar.

d) Seçimlerle ilgili çalışmalarını planlar, seçimleri sevk ve idare eder.

e) Geçerli mazeret sunmadan, birbirini takip eden üç toplantıya katılmayan üye, Başkanlık Divanı üyeliğinden çekilmiş sayılır.

Başkanlık Divanı üyeleri ve görevleri

MADDE 59- (1) Genel Sekreter, Mali İşler Başkanı ile Genel Başkan'ın belirleyeceği sayı kadar Başkan (Genel Başkan Yardımcısı), Genel Başkan tarafından belirlenerek görevlendirilir.

(2) Genel Sekreter:

a) Genel Sekreter, danışmanlarının görevlerini kendi içinde belirler.

b) Genel Sekreterlik aşağıdaki görevlerden sorumludur;

1)-Genel İdare Kurulu ile Başkanlık Divanı kararlarının zapta geçirilmesi,

2)-Genel Merkezin her türlü evrak işleriyle yazışmalarının düzenlenmesi,

3)-Merkez teşkilatı idari hizmetlerinin ifası,

4)-Genel İdare Kurulu kararlarını uygulamak, Genel İdare Kurulu'na karar tasarıları ve öneriler sunmak,

5)-Genel Başkanlık adına Partiyi devlet daireleri ve kuruluşlarında, özel ve tüzel kişilere karşı temsil etmek,

6)-Genel Sekreterlik Partinin haberleşme birimidir.

7)-Genel Merkez'e personel alımı konusunda Mali İşler Başkanı'nın görüşünü alarak kadro tahsisi için Genel Başkana teklifler sunmakla görevlidir.

(3) Mali İşler Başkanı:

a) Mali İşler Başkanlığı aşağıdaki görevlerden sorumludur;

1)- Parti merkez teşkilâtının mali işlerini yürütmek,

2)-Hazine yardımı başta olmak üzere Parti gelirlerinin tüzük, kanun ve çıkarılacak yönetmeliklere uygun şekilde harcanmasını sağlamak ve buna nezaret etmek,

3)-Mali konularda yapılacak sözleşmelerin ve girişilecek yükümlülüklerin usulüne ve mevzuata uygun olarak tamamlanmasını gerçekleştirmek,

4)-İl teşkilâtlarının mali işlerinin düzenli yürütülmesini temini için gerekli tedbirleri almak, takip ve kontrol etmek, yapılan kontrol neticesinde rapor hazırlayıp, disiplin işlemleri de dahil gerekli işlemlerin yapılması için Genel Başkana sunmak,

5)-Partinin mali işlerine ait yazışmaları yapmak için; Genel Başkan tek imza ile veya Mali İşler Başkanı ile birlikte imzalamakla görevli ve sorumludur.

(4) Başkanlık Divanı Üyelerinin Danışmanları:

a) Başkanlık Divanı Üyeleri, kendilerine gerek duydukları sayıda danışman atanmasını isteyebilir. Bu halde, Başkanlık Divanı Üyeleri atamak istediği kişiyi belirler, Genel Başkanın onayına sunar. Danışman atamaları Genel Başkan tarafından yapılır, Genel Sekreterlik tarafından tebliğ edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yardımcı ve Yan Kuruluşlar

Danışma Kurulu

MADDE 60- (1) Danışma Kurulu, Genel Başkanın uygun gördüğü ve seçeceği üyelerden oluşur.

(2) Danışma Kurulu, genel başkanın başkanlığında, Başkanlık Divanı üyeleri ile üç ayda bir olağan toplantı yapar. Genel Başkanın uygun gördüğü hallerde, daha sık toplanabilir.

(3) Toplantılar üyelerin salt çoğunluğu ile yapılır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, genel başkanın tercihte bulunduğu tarafın görüşü karara bağlanır. Kararlar alınacak karara göre gizli ya da açık oyla alınır.

(4) Merkez Danışma Kurulunun Görev ve Sorumlulukları

a) Kanun ve tüzük hükümlerine göre yapılması gereken ve ilgili organlar tarafından hazırlanan TBMM Grup Yönetmeliği dışındaki yönetmelikleri incelemek, görüşmek ve hazırladığı raporu Genel İdare Kurulunda değerlendirilmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak.

b) Partinin genel politika ve faaliyetlerini, kurucu değer ve ilkeleri ile temel hedefler ve politikalar açısından izlemek, değerlendirmek ve alınması gereken tedbirler ile ilgili hazırlanan raporu Genel İdare Kurulunda değerlendirilmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak.

c) Genel Başkanın teklif ettiği konuları inceleyerek, konu hakkında hazırlayacağı raporu Genel Başkanlık Makamına sunar.

Parti İçi Eğitim Kurulu

MADDE 61- (1) Parti faaliyetleri ile ülke yönetimi ve gündemi için gerekli eğitimlerin verilebileceği bir merkez oluşturulur. Bu amaçla, Genel İdare Kurulu tarafından bir yönetmelik çıkarılarak gerekli düzenlemeler yapılır.

(2) Partiye yapılan hazine yardımlarının belli bir oranı Parti içi eğitimlerin yapılması için ayrılır.

Bilim-Eğitim Kurulu

MADDE 62- (1) Dünyada ve Türkiye’de bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek, incelemek, ülkemizde bilimsel ve teknolojik atılımlar üzerine çalışmalar yapmak, görüş ve önerilerini Genel İdare Kurulunda görüşmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunmak üzere bilim-eğitim kurulu oluşturulur.

(2) Kurulun üye sayısı, görev, yetki ve sorumluluk alanı ile çalışma usul ve esasları Genel İdare Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Etik Kurulu

MADDE 63- (1) Kurul, Genel İdare Kurulu tarafından seçilen beş asil ve üç yedek üyeden oluşur. Kurul başkanını, kurul kendi arasından gizli oyla seçer.

(2) Kurul, üye sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır.

(3) Kurul, tüm Parti kadrolarının tüzük ile programda belirlenen kurucu değerler ve ilkeler ile temel amaçlar doğrultusunda bilinçlendirilmesini sağlamak amacıyla çalışmalar yapar, bu konuda hazırladığı raporları Genel İdare Kurulunda görüşülmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunar.

(4) Parti disiplin kurullarının görev ve yetkisi dışında kalan konularda, kurucu değerlere ve ilkelere aykırı söz, tutum ve davranışlarda bulunan Parti üyeleri hakkında yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili Parti içi mercilere bildirir.

(5) Partinin genel politika ve faaliyetlerini Parti ilkeleri açısından izlemek, değerlendirmek, bu konularda tavsiye kararları alarak Genel İdare Kurulunda görüşülmek üzere Genel Başkanlık Makamına sunar.

(6) Genel Başkanın vereceği diğer görevleri yerine getirir.

(7) Kurulun çalışma esasları Genel İdare Kurulunca çıkarılacak Parti içi yönetmelikle belirlenir.

Gençlik Kolları

MADDE 63/A- (1) Gençlik Kolları, Genel Başkana bağlı olarak, yan kuruluş şeklinde kurulur. Gençlik Kollarının çalışma usul ve esasları çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Kadın Kolları

MADDE 63/B- (1) Kadın Kolları, Genel Başkana bağlı olarak, yan kuruluş şeklinde kurulur. Kadın Kollarının çalışma usul ve esasları çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

AR-GE ve Parti Okulu Başkanlığı

MADDE 63/C- (1) AR-GE ve Parti Okulu Başkanlığı doğrudan Genel Başkan’a bağlıdır. Çalışma prensipleri ayrı bir yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Disiplin Hükümleri

Disiplin Kurulları hakkında genel esaslar

MADDE 64- (1) Disiplin kurullarının temel görevi, Anayasaya, Kanunlara, Parti tüzüğüne, yönetmelikler ve yetkili Parti organlarınca alınan kararlara aykırı hareket eden Parti üyeleri hakkında karar vermek ve bu tüzükte gösterilen işleri yapmaktır.

(2) Her kademedeki disiplin kurulu üyeleri, Partide seçimle gelinen bir başka organda görev alamayacağı gibi, Partide ücretli herhangi bir hizmet kabul edemez.

(3) Eşler, birinci ve ikinci derecedeki kan ve sıhri hısımlar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamaz.

(4) Disiplin kurullarının görev süreleri müteakip kongreye kadar devam eder.

(5) Geçerli mazeret sunmadan, birbirini takip eden üç toplantıya katılmayan kurul üyesi çekilmiş sayılır ve yerine sırasıyla yedekleri çağırılır. Mazeret sunan üyelerin mazeretlerinin geçerliliği ilgili kurulca değerlendirilir. Üyeliklerde boşa çıkma durumunda, oy sırasına göre yedekler çağırılır.

(6) Disiplin kurulları, en yaşlı üye başkanlığında yapacağı ilk toplantısında, kendi içinden bir başkan, bir başkan vekili ve bir sekreter seçer.

(7) Disiplin kurulu toplantıları ve alınan kararlar gizlidir. Gizliliği ihlal eden kurul üyesi hakkında disiplin hükümleri uygulanır.

(8) Disiplin kurulları, üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğuyla toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğuyla karar verir. Ancak kanun ve sair mevzuat ile bu tüzükle aksi öngörülmedikçe, partiden kesin çıkarma cezaları için üye tamsayısının çoğunluğunun kararı gereklidir.

(9) Disiplin kurulları, kendilerine tevdi edilen bir işi en geç bir ay içinde görüşerek karara bağlamak zorundadır. TBMM'nin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın uzaması hallerinde, ilgili disiplin kurulu başkanı, sevk eden merciden ek süre talep edebilir.

(10) TBMM üyelerinin kesin ihraç kararları Müşterek Disiplin Kurulunda (Merkez Disiplin Kurulu ve TBMM Grup Disiplin Kurulu) alınır.

(11) Disiplin kurulu kararları gizli oyla verilir. Disiplin kurullarına sevk edilen Partili, kendisini sözlü veya yazılı olarak savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren onbeş gündür. Ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Savunmaya çağrı, disiplin kurulu başkanlığınca yazılı olarak yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezanın istenmesine sebep olan fiiller açıkça gösterilir.

(12) Disiplin kurulları, sevk yazısında istenen disiplin cezasından daha ağır ceza veremez. Disiplin kurullarınca verilen kararlar, gerekçeleriyle birlikte en geç otuz gün içinde ilgililere tebliğ olunur. Kanunun gerektirdiği hallerde bu süre kısaltılabilir. Aynı süre içerisinde tebliğ edilmeyen cezalar geçersiz sayılır.

(13) Parti organ ve kurulları, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve her tür bilgi, belge isteklerine süresinde cevap vermek zorundadır.

(14) Partinin Müşterek Disiplin Kurulunca TBMM grup üyeliğinden kesin olarak çıkarılan bir üye, Parti üyeliğinden de çıkarılır. Parti üyeliğinden çıkarılan bir üye de Partinin TBMM grubu

üyeliğinden de çıkarılır. Gruptan geçici olarak çıkarılan üye ceza süresince grup çalışmalarına katılamaz.

(15) Geçici çıkarma cezası verilen Parti üyesi, Parti faaliyetlerine katılamayacağı gibi Parti organlarına da hiçbir teklifte bulunamaz. Ancak bu hüküm o üyenin Parti tüzüğüne, programına Partinin diğer mevzuatına ve organların bağlayıcı kararlarına uyma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası alan Parti üyelerine bu süre içerisinde Partide hiçbir görev verilemez. Geçici çıkarma cezasının süresi bir aydan az, bir yıldan fazla olamaz. Bu cezalar kararda tayin edilen süre içinde tatbik edilir.

İl Disiplin Kurulu

MADDE 65- (1) İl disiplin kurulu, il kongresince seçilen yedi asil, üç yedek üyeden meydana gelir.

(2) İl disiplin kurulu il hudutları içinde ikamet eden, ancak diğer üst disiplin kurullarının görev sahasına giren üyeler dışında kalan diğer bütün üyeler hakkında birinci derecede disiplin kararı almaya yetkilidir.

(3) Kurul resen takibat yapamaz. Tüzükte gösterilen yetkili organlarca kendisine intikal ettirilen dosyaları karara bağlar. Dosyaların tetkiki sırasında, başka bir suç işlendiğine dair kanaat oluşursa bu husus hakkında yetkili organa ayrıca bilgi verilir.

(4) Taraflar, İl Disiplin Kurulu kararına karşı, tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde Merkez Disiplin Kurulu'na itiraz edebilirler. İl Disiplin Kurulu tarafından verilen kesin çıkarma kararları, ilgili itiraz etmemiş olsa bile, karara esas teşkil eden tüm evrak ile birlikte, usulen incelenmek üzere derhal Merkez Disiplin Kurulu'na gönderilir. Merkez Disiplin Kurulu, dosya üzerinden yaptığı incelemede, usulü bir eksiklik tespit etmesi halinde, eksikliği on gün içerisinde gidermek ve geri gönderilmek üzere dosyayı ilgili il disiplin kuruluna iade eder.

(5) İtiraz üzerine merkez disiplin kurulunca il başkanlıklarından istenen bilgi ve belgeler on gün içinde kurula gönderilir.

(6) Genel İdare Kurulu ya da acil hallerde Parti Genel Başkanı, bir ilde disiplin kurulunun boşa çıkması halinde, o ilin görevlerini geçici olarak yerine getirmek üzere, civar bir ilin disiplin kuruluna yetki verebilir. Bu yetki ile alınan karar, ilk Genel İdare Kurulu toplantısında onaya sunulur.

Merkez Disiplin Kurulu

MADDE 66- (1) Merkez Disiplin Kurulu, Büyük Kongre tarafından seçilen on beş asil, yedi yedek üyeden teşekkül eder. Merkez Disiplin Kurulu bu tüzükle belirlenen usule göre seçilir. Hukukçu kotası öncelikli uygulanır.

(2) Oylarda eşitlik olması halinde disiplin kurulu başkanının oy verdiği karar geçerli sayılır.

(3) Kurul, Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri ile İl Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, Partinin kurucu üyeleri, TBMM eski üyeleri ve eski bakanlar hakkında birinci derecede disiplin kararı vermeye yetkilidir.

(4) İl disiplin kurullarınca alınan ve itiraz yoluyla kendine gelen kararı inceler; tasdik, lehte veya aleyhte değiştirme veya tamamen ortadan kaldırma suretiyle en geç bir ay içinde kesin olarak sonuçlandırır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine gerek görülmesi hallerinde en fazla üç ay içinde karar verilmek üzere bu süre uzatılabilir.

(5) Merkez Disiplin Kurulu, Genel İdare Kurulu'nun talebi üzerine Parti yönetmeliklerinin, kanuna ve tüzüğe uygun olup olmadığını inceler ve sair hukuki konularda mütalaa verir.

(6) Merkez Disiplin Kurulu kararları, uygulanmak üzere Genel Sekreterlik makamına sunulur.

(7) Merkez Disiplin Kurulu'nun toplantı yeri, zamanı ve yöntemi, kurul üyelerinin salt çoğunluğunun kararıyla belirlenir.

Disiplin Cezaları

MADDE 67- (1) Disiplin cezaları şunlardır:

- a) Uyarma
- b) Kınama
- c) Partiden geçici çıkarma
- ç) Partiden kesin çıkarma

(2) Merkez Disiplin Kurulu'na verilen görev araştırma, inceleme, soruşturma yapma ve delil toplamayı gerektirmesi halinde, Kurul Başkanı tarafından, hukukçu üyeler arasından bir 'Soruşturmacı (Muhakkik)' atanabilir. Soruşturmacı kurul adına, gerekli delilleri hukuka uygun şekilde, verilen sürede toplar. İlgili kişileri dinleyebilir, savunma alabilir, gerekirse ek süre ister. Disiplin yaptırımını önerisiyle birlikte düzenleyeceği 'Soruşturma Raporu'nu Kurul'a sunar.

Disiplin cezasını gerektiren haller

MADDE 68- (1) Uyarma cezasını gerektiren haller:

- a) Yetkili organlarca davet edildiği halde toplantılara katılmamak
- b) Yetkili Parti organlarınca verilen görevleri makul bir sebep göstermeksizin kabul etmemek.
- c) Hal ve hareketleriyle Partiyi küçük düşürücü durumlara sebep olmak.
- ç) Yetkili organlarca kararlaştırılan aidatı ödememek.
- d) Hakkında bu fıkra yer alan disiplin cezalarından herhangi birisi kesinleşen bir üye aynı disiplin suçunu tekrar işlemesi halinde bir üst disiplin cezası ile cezalandırılır.

(2) Kınama cezasını gerektiren haller:

- a) Kanunlara, Partinin program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine, Partinin yetkili organları tarafından verilen talimatlara aykırı tavır ve harekette bulunmak, konulan yasaklara uymamak.
- b) Parti yetkili organlarında veya komitelerde görev almakla birlikte, sorumluluğu ile bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak.
- c) Parti içi huzuru bozacak şekilde, Partilileri birbirine düşürecek hareketlerde bulunmak.
- ç) Tüm kanuni sorumluluklar saklı kalmak şartı ile hizmetin devamı süresince Partideki görevi gereği olarak kendisine teslim edilen eşya ve malzemeyi kaybetmek veya görevden ayrılma halinde teslim etmemek.
- d) Partice tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak, tüzükte belirtilen süreler içerisinde görevleri yerine getirmemek.
- e) Hakkında bu fıkra yer alan disiplin cezalarından herhangi birisi kesinleşen bir üye aynı disiplin suçunu tekrar işlemesi halinde bir üst disiplin cezası ile cezalandırılır.

(3) Geçici çıkarma cezasını gerektiren haller:

- a) Kanunlara, Parti program, tüzük ve yönetmelik hükümlerine; Partinin yetkili organları tarafından verilen kararlara yazı ile muhalefet etmek, bu yolda basına beyanatta bulunmak.
- b) Partiyi şahsi menfaatine alet etmek, Partinin nüfuzunu kötüye kullanmak.
- c) Yöneticilik görevini ihmal ederek Partiyi maddi ve manevi zarara uğratmak.
- ç) 5816 sayılı Kanun uyarınca Atatürk aleyhine işlenen suçlar, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, hayvanlara cinsel saldırıda bulunmak veya tecavüz etmek ve hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak suçları, çevre ve doğayı tahribat zimmet, ihtilas,

irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biri nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma bulunan kişiler hakkında soruşturma ve kovuşturma kesinleşene kadar geçici çıkarma tedbiri uygulanabilir.

(4) Kesin çıkarma cezasını gerektiren haller:

a) Parti faaliyetlerini, kurultay ve kongreleri, grup ve meclis işlemlerini, seçim çalışmalarını, tüzüğe uygun itirazlar dışında, kural dışı tavır ve davranışlarla engellemek, bozmak, kesintiye uğratmak, parti görevlilerine görevlerini ifa ederken hakaret etmek, tehdit etmek, taciz etmek, fiziksel şiddet uygulamak.

b) Kanun ve sair mevzuat uyarınca Partideki görevinden uzaklaştırılması veya Partiden çıkarılması istemine sebep olacak davranışlarda bulunmak.

c) Siyasi Partiler Kanununca konulan yasakları ihlal etmek suretiyle Parti hakkında kanuni takibata sebebiyet verecek davranışlarda bulunmak.

ç) Partinin temel ilkelerine aykırı siyasal çalışma ve eylemlerde bulunmak.

d) Parti kayıt ve defterlerini gizlemek, bozmak, değiştirmek, görevi devir sırasında bunları teslim etmemek, partiye üye kaydı ve temsille ilgili kuralları çiğnemek.

e) Parti içi her türlü seçimde ve kongrelerde; oy pusulalarında tahrifat yapmak, her ne şekilde olursa olsun seçimlere hile karıştırmak.

f) Her tür seçimde Parti adayı aleyhine faaliyette bulunmak ya da bir başka parti adayını açıktan ya da örtülü desteklemek.

g) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri kendisinin ya da bir başkasının zimmetine geçirmek.

ğ) Kasten Partiye maddi veya manevi zarar vermek.

h) Partinin tüzel kişiliği, Genel Başkan, Genel İdare Kurulu Üyeleri, Başkanlık Divanı üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu Üyeleri, Kurucular Kurulu Üyeleri, Milletvekilleri, Belediye Başkanları, Belediye İl ve İlçe Yöneticileri ile Disiplin Kurulu Üyeleri ile her kademe üyeler hakkında; yazılı, sözlü basın yahut sosyal medya platformlarından iftira atmak, aslı olmayan gerçek dışı iddialarda bulunmak, küçük düşürücü beyan ve davranışlarda bulunarak onur, şeref ve saygınlığını rencide etmek.

ı) Partinin gizli karar ve yazılarını her ne sebeple olursa olsun açıklamak.

i) Yargılama mercileri tarafından; 5816 sayılı Kanun uyarınca Atatürk aleyhine işlenen suçlar, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, hayvanlara cinsel saldırıda bulunmak veya tecavüz etmek ve hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak suçları, çevre ve doğayı tahribat zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biri nedeniyle mahkûmiyetine kesin olarak karar verilen üyeler hakkında kesin çıkarma kararı verilir.

(5) Disiplin suçlarından dolayı takibat yapan disiplin kurulu, suçun işleniş tarzı ve olayın mahiyetine göre sevk eden kurulun kararına bağlı kalmak şartı ile yukarıda zikredilen disiplin cezalarından herhangi birini vermeyi kararlaştırabilir.

(6) Disiplin suçu nedeniyle takibat yapmaya sevk edecek yetkili organ ile mağdurun cezaı gerektiren fiil ve faili öğrenmesinden itibaren altı ay ve her halükârda fiilin gerçekleşmesinden itibaren iki yıl geçtikten sonra takibat yapılamaz.

(7) Partiden kesin çıkarma kararı, üyenin Parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir. Bu görev Partinin kayıtlı bulunduğu ilçe başkanlığı ve Genel Merkez tarafından yapılır.

Disiplin Kurulu'na sevk yetkisi

MADDE 69- (1) Bir Partili hakkında disiplin suçu sebebiyle idari tahkikat yapmaya, sevk edilecek disiplin kuruluna göre İl Yönetim Kurulu, Genel İdare Kurulu ve Genel Başkan yetkilidir.

(2) Milletvekili olan parti üyesinin gruba ilişkin fiil ve hareketlerinden dolayı disiplin takibatı istemeye Genel Başkan ve Grup Yönetim Kurulu yetkilidir.

(3) İlçe Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, belde ve ilçe belediye meclisi üyeleri ve il genel meclisi üyeleri hakkında disiplin takibatı istemeye il yönetim kurulları ve Genel Başkan; İl yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri, il ve büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir dâhilindeki ilçe belediye başkanları, TBMM Eski Üyeleri, Eski Bakanlar, Partinin kurucu üyeleri, Merkez disiplin kurulu başkan ve üyeleri ve Genel İdare Kurulu üyeleri hakkında disiplin takibatı talep etmeye Genel Başkan ve Genel İdare Kurulu yetkilidir.

(4) İlçe yönetim kurulları tarafından disiplin takibatı yapılması gerektiği kararına varılırsa; gerekçeli bir kararla şikâyet konusunu ve kanıtları belirterek yetkili disiplin kuruluna göre İl Yönetim Kuruluna müracaat eder. Yetkili kurul sevk kararı vermeden önce ilgiliyi dinler, gerekli gördüğü inceleme ve araştırmaları yapabilir. Disiplin kuruluna sevk kararı, gizli oyla ve bu kararı alacak organın üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

(5) İhbar eden veya müşteki ile disiplin suçu işlediği iddia olunan Partili tahkikata yetkili organlarda üye ise bu işin, tahkikat, müzakere ve kararına iştirak edemez. Bu üyenin katılmamasıyla kurul teşekkül edemediği takdirde, bu işe mahsus olmak üzere eksikler yedekler ile tamamlanır. Çoğunluk yine sağlanmazsa, Merkez Disiplin Kurulu'nun uygun göreceği ilin disiplin kuruluna tevdi edilir. Ancak kongre ve seçim dönemlerinde disiplin kurullarına sevk için Genel İdare Kurulu kararı gereklidir.

İtiraz usulü

MADDE 70- (1) Disiplin kurullarında birinci derecede verilen disiplin cezalarına karşı; hakkında hüküm verilen Parti üyesi veya takibat talep eden kurul tarafından, tebliğ tarihinden itibaren on gün içerisinde itiraz edilebilir.

(2) İtirazlar tüzükte gösterilen esaslara göre doğrudan doğruya üst kurula veya kararı veren disiplin kurulu başkanlığına yapılabilir. Üst disiplin kurullarının itiraz üzerine vereceği karar kesindir.

(3) Büyük kongre dışında, diğer kademe kongreleri, disiplin kurullarına sevk yetkisine sahip bulunan Parti organ ve mercilerinin kararları ile disiplin kurullarınca verilen cezalar hakkında görüşme yapamaz ve bu konularda karar alamaz.

(4) Disiplin kurullarınca yapılan tebligatlarda, partinin parti kütüğüne bildirdiği adres esas alınır. Bu adrese yapılan tebligat, geçerli kabul edilir.

(5) Hakkında Partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen Parti üyesi, karara karşı otuz gün içinde nihai kararı veren disiplin kurulunun bulunduğu yerin Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz üzerine mahkemece verilen karar kesindir.

Disiplin Kurulu'na tedbirli olarak sevk ve itiraz usulü

MADDE 71- (1) Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hallerde disiplin takibatı yaptırmaya yetkili organ, suçlu gördüğü üyeyi disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk edebilir.

(2) Tedbirli olarak sevk kararı; kanun ve sair mevzuat ile bu tüzükte gösterilen haller dışında, üçte iki çoğunlukla ve gizli oylama ile alınır. Bu durumda ilgili Partili, derhal görevinden uzaklaştırılır.

(3) Hakkında tedbir kararı alınan üye tebligat eline geçtiği günden itibaren üç gün içinde takibatı

yürütecek disiplin kuruluna itiraz edebilir. Bu istek disiplin kurulu tarafından yedi gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

(4) Disiplin kurullarının cezayı tamamen kaldırması veya uyarma ve kınama cezası vermesi halinde tedbir kararı yeni bir karara hacet kalmadan kalkar ve hakkında tedbir kararı alınan Partinin bütün hakları iade edilir.

(5) İl Disiplin Kurulu kararlarını Genel Başkan, Merkez Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin kararlarını kaldırmaya 'Büyük Kongre' yetkilidir. Bu kararlar kesin olup itiraz yoluna gidilemez.

BEŞİNCİ KISIM **Seçimlere Katılma**

Seçimlere katılma

MADDE 72- (1) Partinin yapılacak her türlü seçime tamamen veya kısmen katılması hakkında karar verme yetkisi Genel İdare Kurulu'na aittir.

(2) Diğer siyasi partilerle her türlü seçim iş birliği/ittifakı yapmaya Genel İdare Kurulu yetkilidir. Genel İdare Kurulu bu yetkisini Başkanlık Divanı'na devredebilir.

(3) Seçimlere katılma noktasında, aday tespit usullerinde, Genel İdare Kurulu veya buradan alınacak yetki ile Başkanlık Divanı görevlidir.

Aday tespiti usulleri

MADDE 73- (1) Milletvekili veya mahalli idare seçimlerinde Parti adayları ile listelerdeki sıralaması aşağıdaki usullerden birisiyle yapılır.

- a) Merkez yoklaması
- b) Teşkilat yoklaması
- c) Ön seçim

(2) Merkez Yoklaması

a) Merkez Yoklaması; aday adaylıkları ön inceleme sonunda kabul edilenlerin, seçim çevrelerine göre aday ve liste sıralamalarının, öncesinde gerek görüldüğü takdirde teşkilat yoklaması, üye tabanlı temayül yoklaması veya kamuoyu araştırmaları ve benzeri Genel İdare Kurulunca belirlenecek yöntemlerin birlikte, müstakil veya kısmen uygulanması sureti ile tespit edilmesi yöntemidir. Genel İdare Kurulu, uygulanacak her bir yöntemin sonuç hesaplamasına yardımcı olarak sonuç ağırlık oranını ayrı ayrı belirler ve uygular.

(3) Teşkilat Yoklaması

a) Mahalle, belde ve köy temsilcileri, il ve İlçe Yönetim Kurulu başkan ve asıl üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve asıl üyeleri, il ve ilçe kongre asıl delegeleri ile büyük kongre asıl delegeleri, Partili belediye başkanları ve belediye ve il genel meclis üyeleri, üyeliği devam eden Parti il ve ilçe kurucu üyeleri, eski ve seçilmiş il ve ilçe başkanları ile milletvekillerinin tamamının oy kullandığı, Parti adaylarının ve liste sıralamalarının belirlendiği yöntemdir.

(4) Önseçim

a) Ön Seçim oylamasında oy kullanacak Partili üye listeleri de ön seçim oylamasından en az otuz gün önce ilgili ilçe seçim kurullarına yazı ile bildirilir. İlçe seçim kurulu, listeyi yirmi beş gün

önce Parti teşkilatları ve ilgili seçim kurulu binalarına asarak ilan eder. Ön seçim oylamasında oy kullanacaklar, listeye asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde liste düzeltilir. Adayların eşit oy almaları hâlinde eşit oy alan adaylar arasında ilçe seçim kurulu tarafından kura çekilir.

(5) Başkanlık Divanının kontenjan hakkı saklıdır.

Adaylığa başvuru, soruşturma ve izin

MADDE 74- (1) Milletvekili olmak isteyen aday adayları, süresi içerisinde Parti Genel Merkezine başvuru yapar.

(2) Mahalli idare seçimlerinde, Genel İdare Kurulu'nca tespit ve ilan edilen tarihler arasında olmak kaydıyla;

a) Büyükşehir belediye başkanlığı ile il belediye başkanlığı için Parti Genel Merkezine.

b) İl genel meclisi üyeliği, il belediye meclisi üyeliği, ilçe belediye başkanlığı, ilçe belediye meclisi üyeliği, belde belediye başkanlığı ve belediye meclis üyeliği için il başkanlıklarına başvuru yapılır.

(3) Başvurular, alındı belgesi mukabilinde yapılır.

(4) Milletvekili seçimlerinde Genel İdare Kurulu başvuru süresinin bitiminden sonra isteklilerin durumunu, Başkanlık Divanı veya Genel İdare Kurulu üyeleri arasından oluşturulacak komisyona, gerekirse teşkilat nezdinde soruşturma yaptırmak suretiyle inceletilir. Bu inceleme sonuçlarına göre hazırlanacak raporlar ile birlikte konu Genel İdare Kurulu'nda görüşülür. Durumları uygun bulunanların seçimlere katılmasına izin verilir.

(5) Büyükşehir ve il belediye başkanı olmak için başvuru yapan aday adayları, Parti üyesi olsun veya olmasın Genel İdare Kurulu'nun onayı ile belirlenen yönteme göre seçimlere katılabilir.

(6) İl genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile ilçe ve belde belediye başkanlığı için başvuru yapan aday adayları, Parti üyesi olsun veya olmasın İl Yönetim Kurulunun onayı ile seçimlere katılabilir. İl Yönetim Kurulu, İlçe Yönetim Kurulunun görüşünü alır.

(7) Genel İdare Kurulu, il yönetim kurullarının kararlarını inceleyerek değiştirebilir. Genel İdare Kurulu'nun kararı kesindir.

(8) Adaylık başvuru ücreti, Başkanlık Divanı tarafından belirlenir. Ücreti ödemeyenlerin başvurusu değerlendirmeye tabi tutulmadan reddedilir.

Adaylığa kabul edilemeyecek kimseler

MADDE 75- (1) Affedilmedikleri sürece, Partinin yetkili organları tarafından haklarında kesin ihraç kararı verilenler,

(2) İl ve İlçe Yönetim Kurulu başkan ve üyesi oldukları halde, ön seçimden Genel İdare Kurulunun belirleyeceği günden önce bu görevinden istifa etmeyen kimselerin adaylık müracaatı herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmadan reddedilir.

Seçim İşleri Yönetmeliği

MADDE 76- (1) TBMM ve mahalli idare seçimlerinde adaylığa müracaatın şekil ve şartları ile aday tespitlerinin ne şekilde yapılacağı ve seçimlerle ilgili olup tüzükte gösterilmeyen diğer hususlar yönetmeliklerle düzenlenir. Yapılacak seçimin özelliğine göre, takip edilecek hareket tarzı Genel İdare Kurulunca alınacak ilke kararlarında gösterilebilir.

ALTINCI KISIM **Mali Hükümler**

Parti gelirleri

MADDE 77- (1) Partinin gelirleri şunlardır.

- a) Parti üyelerinden alınacak 10,00-TL-10.000-TL arasında üyelik aidatı ile 10,00-TL-10.000-TL arasında üye giriş aidatı (Miktarı her yıl Başkanlık Divanı tarafından belirlenir.)
- b) TBMM'deki Parti üyelerinden alınacak milletvekili aidatı
- c) Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidat.
- ç) Parti bayrağı, rozeti, flama ve benzeri rumuzların satışından sağlanacak gelirler.
- d) Parti yayınlarının satış bedelleri, Parti defter, makbuz ve kâğıtlarının sağlanması karşılığında alınacak paralar.
- e) Parti tarafından tertip edilecek balo, eğlence, konser gibi faaliyetlerden sağlanacak gelirler.
- f) Parti mal varlığından elde edilen gelirler.

g) Bağışlar

- (2) Parti üyesi vermeyi kabul ettiği aidatın miktarını tüzüğe uygun olmak şartı ile kayıtlı bulunduğu teşkilat kademesine yazı ile bildirerek arttırabilir.
- (3) Yönetim organı veya kurulu Parti üyesinin vermeye kabul ettiği miktarda aidat ödeyecek durumunda olmadığı tespit edilirse, aidat miktarını yıllık 120,00-TL'ye kadar azaltabilir.
- (4) Partinin gelirleri, amaçlarına aykırı olamaz.

Milletvekili aidatı

MADDE 78- (1) Partili TBMM üyelerinin ne miktar aidat ödeyeceği ve bu suretle toplanan paraların ne kadarının grup giderlerine ne kadarının Parti merkezine ayrılacağı TBMM grup kararı ile tespit edilir. Ancak bu aidatın bir yıllık tutarı, milletvekilliği ödeneğinin net bir aylığını geçemez.

(2) TBMM'de grup kurulması halinde her milletvekilinin Parti Genel Merkezine ödeyeceği para, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçmemek kaydı ile Genel İdare Kurulu tarafından tespit edilir.

Bağışlar

MADDE 79- (1) Gerçek veya tüzel kişiler, aynı yıl içinde, Partiye en fazla Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. Maddesinde belirtilen miktarda aynî veya nakdi bağışta bulunabilir.

(2) Bağışların, bağışta bulunana veya yetkili temsilcisine veya vekiline ait olduğu, verilen makbuzda açıkça gösterilir. Bu nitelikte bir makbuzaya dayanılmaksızın Partiye bağış kabul edilemez. Ancak, Parti'nin resmi banka hesabına gönderilen bağışlar için ayrıca makbuz kesilmez.

(3) Siyasi Partiler Kanununun 66. Maddesinin 1. Fıkrasında yazılı kurum veya kuruluşlardan hiçbir zaman taşınır veya taşınmaz mal veya nakit yahut haklar veya bu mal veya hakların bedelsiz olarak Partiye bırakılması istenemez. Bu kurum ve kuruluşların bağlı oldukları kanun hükümleri dışında Partiye aynı haklar devretmeleri talep ve kabul edilemez.

(4) Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı uyruklu kişilerden, yabancı ülkelerdeki dernek, kurum ve kurumlardan herhangi bir suretle aynı veya nakdi yardım ve bağış alınmaz.

Taşınmaz mal alım ve satımı

MADDE 80- (1) Partinin amacına uygun taşınmaz mal alım, devir ve ferağına Genel Başkan yetkilidir. Parti, amacı dışında taşınmaz mal iktisap edemez. Amacına uygun olmak kaydı ile iktisap edilen taşınmaz mallardan gelir sağlayabilir.

Kredi ve borç alma yasağı

MADDE 81- (1) Parti, ticari faaliyette bulunamaz, hiçbir yerden ve kimseden dolaylı ve dolaysız olarak kredi ve borç alamaz. Ancak ihtiyaçları doğrultusunda Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. Maddesinin iki ve üç. Fıkraları dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerden kredi ve ipotek karşılığı mal satın alabilir.

Gelir makbuzları

MADDE 82- (1) Partinin bütün giderleri Parti tüzel kişiliği adına yapılır.

(2) Siyasi Partiler Kanunu uyarınca her yıl belirlenen miktarın üzeri harcamaların fatura, makbuz ile belgelendirilmesi zorunludur.

(3) Bütün harcamaların yetkili kurul ve merciin kararına dayanması şarttır. Yetkili organlarca onaylanan bütçede öngörülmüş olmak kaydı ile Siyasi Partiler Kanunu uyarınca her yıl belirlenen miktarı aşmayan harcamalar ile genel tarifeye bağlı gider için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur.

(4) Giderlere ait belgeleri saklama süresi, özel kanunlarla gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, Anayasa Mahkemesi'nin kesin hesabı ilk inceleme kararını Partiye bildirilmesi tarihinden itibaren beş yıldır.

(5) İlçe Yönetim Kurulu en fazla dört ay içinde İl Yönetim Kuruluna, İl Yönetim Kurulu da en fazla altı ay içinde Genel Muhasipliğe gelir ve giderleri hakkında hesap vermek mecburiyetindedir.

(6) Partinin giderleri, amaçlarına aykırı olamaz.

Giderlerde usul

MADDE 83- (1) Partinin bütün giderleri Parti tüzel kişiliği adına yapılır.

(2) Maliye Bakanlığı'nca belirlenen usul ve esaslar dikkate alınmak üzere, harcamaların fatura, makbuz ile belgelendirilmesi zorunludur.

(3) Bütün harcamaların yetkili kurul ve merciin kararına dayanması şarttır. Yetkili organlarca onaylanan bütçede öngörülmüş olmak kaydı ile 100-TL'yi aşmayan harcamalar ile genel tarifeye bağlı gider için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur.

(4) Giderlere ait belgeleri saklama süresi, özel kanunlarla gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, Anayasa Mahkemesi'nin kesin hesabı ilk inceleme kararını Partiye bildirilmesi tarihinden itibaren beş yıldır.

(5) İlçe Yönetim Kurulu en fazla dört ay içinde İl Yönetim Kuruluna, İl Yönetim Kurulu da en fazla altı ay içinde Genel İdare Kurulu'na gelir ve giderleri hakkında hesap vermek mecburiyetindedir.

(6) Partinin giderleri, amaçlarına aykırı olamaz.

Mali sorumluluk

MADDE 84- (1) Yapılacak giderler, sözleşmeler ve girişilecek taahhütler Parti Genel Merkezinde Parti tüzel kişiliği adına, illerde İl Yönetim Kurulu, ilçelerde İlçe Yönetim Kurulu adına yetkili bulunan kişi veya kurulca yapılır. İl ve ilçelerde Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve taahhüt altına girilmesine ilişkin esaslar Genel İdare Kurulu tarafından tespit olunur. Partinin teşkilat kademelerinin, Genel İdare Kurulu tarafından tespit olunan bu esaslara aykırı şekilde yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden, Parti'nin ve Parti'nin herhangi bir organının

sorumluluğu bulunmayacaktır.

(2) İl, İlçe Yönetim Kurulunun başkan ve üyeleri, Genel Merkez organlarında görevlendirilenler ile Genel Merkez çalışanları kendi kurumlarının borç almalarında, Partinin parasını ve demirbaş eşyaları ile malzemesinin korunmasından ve amacına uygun kullanılmasından, esas sorumlulukları saklı kalmak kaydı ile Partiye karşı şahsen ve müteselsilen sorumludur.

Bütçe ve kesin hesap

MADDE 85- (1) İl teşkilatı, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderir. Bu bütçeler en geç ilgili takvim yılından önceki Aralık ayı sonuna kadar Genel İdare Kurulu'nca incelenir ve karara bağlanır.

(2) İl ve ilçe teşkilatlarına Genel İdare Kurulu tarafından belirlenecek oranda maddi destek sağlanabilir.

(3) Partinin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir. İl yönetim kurulları kendilerine bağlı İlçeleri de kapsamak üzere, her bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlayarak Genel Merkeze gönderir. İllerden gönderilen ve Parti merkezine ait olan hesaplar, Genel İdare Kurulu'nca incelenir karara bağlanır ve birleştirilir.

(4) Partinin bütçe, bilanço gelir ve gider defterlerinin ve hesaplarının nasıl düzenleneceği iç yönetmelikle gösterilir.

YEDİNCİ KISIM

Parti Grupları

Grupların teşekkülü

MADDE 86- (1) TBMM Parti Grubu

a) Partinin, TBMM'de en az yirmi milletvekili bulunması halinde Parti grubu teşkil olunur. Parti milletvekilleri TBMM Parti Grubu'nun üyeleridir.

b) Grup, iç yönetmeliğe göre yönetilir. Grup iç yönetmeliği kurulduğu tarihten on beş gün içinde milletvekillerce hazırlanır. Grup, genel kurulunca kabul edilerek TBMM başkanlığına sunulur. Karar yeter sayısı milletvekilleri sayısının salt çoğunluğudur.

(2) Belediye ve İl Genel Meclisleri Parti Grupları

a) Grup kurulabilmesi için il genel meclisinde en az beş, belediye meclisinde en az üç Partili üyenin bulunması gerekir. Partili belediye başkanı, belediye meclisi Parti grubunun başkanıdır.

b) Belediye başkanı Partili değil ise; grup, kendi başkanını kendi arasından seçer.

c) İl ve ilçe başkanları; Belediye Başkanlarını, il genel meclisini ve belediye meclisi üyelerini, gerekli gördüğü hallerde toplantıya çağırabilir ve bu şekilde yapılan toplantıya başkanlık edebilir.

ç) Belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri, Parti üyeliğinin tüm hak ve sorumluluklarını taşır.

Grup Başkanı, Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulları

MADDE 87- (1) Parti genel başkanı, Partinin TBMM grubunun da başkanıdır. Genel başkan

TBMM üyesi değil ise, meclis grubu, grup başkanını kendi üyeleri arasından seçer. Seçimin esasları grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

(2) Parti grubu, başkana yardımcı olmak üzere iki başkan vekili ile grup yönetim kurulunun en az yedi en fazla on bir asil üyesi ve yedek üyelerini seçer.

(3) Başkan vekilleri arasındaki görev bölümü, grup tarafından yapılır.

(4) Grup başkanı ve vekilleri ile yönetim kurulu üyeleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci kez seçilenlerin görev süresi üç yıldır.

(5) Başkan vekilliklerinde boşa çıkma durumunda yeniden seçim yapılır. Yönetim kurulunda boşa çıkma durumunda yedek üyeler aldıkları oy sırasına göre davet edilir.

TBMM Grup Disiplin Kurulu

MADDE 88- (1) Parti grubunca kendi üyeleri arasında seçilmiş beş asil üye ile üç yedek üyeden kurulur. Bu kurul kendi üyeleri arasında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçer. Parti Merkez disiplin kurulu üyeleri, grup disiplin kurulu üyeliğine seçilemez.

(2) Toplantı karar ve hesabı salt çoğunluktur.

(3) Disiplin kararı gizli oy ile verilir. Tüzükte gösterilen esaslar saklı kalmak kaydı ile milletvekilleri hakkında yapılacak disiplin tatbikatının şekli ve usulleri ile tatbikat gerektiren haller, verilecek cezalar itiraz yolları grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

Grup üyelerinin uyması gereken haller

MADDE 89- (1) TBMM'nin Parti üyeleri; Meclis çalışmalarında Partinin ilkelerine, programına grup iç yönetmeliği hükümlerine ve grup genel kurulu kararına uymaya ve bunları desteklemeye mecburdur. Geçerli özürleri olmadıkça meclis genel kurulu, grup ve komisyon çalışmalarına katılmak zorundadır. Grupça karara bağlanmayan hallerde TBMM'deki konuşma ve onaylamada serbesttir.

Grupta gizli oylama

MADDE 90- (1) Grup genel kurulunda seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki kararlar gizli oy ile alınır.

Hükümet kurma ya da koalisiyona katılma

MADDE 91- (1) Hükümet kurulmasına, koalisiyona iştirake ve bunlardan ayrılmaya karar verme yetkisi Genel İdare Kurulu'na aittir. Bakanlar kuruluna katılacak üyeler Parti grubunda veya başka Parti organlarında görev alamaz.

SEKİZİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Parti defterleri

MADDE 92- (1) Parti teşkilatının her kademesindeki organlar; Üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri, demirbaş eşya defteri tutmak zorundadır.

(2) Üye Kayıt Defteri; her kademedeki Parti organı örneği Genel Merkez tarafından hazırlanan bir üye kayıt defterini tutar. Bu defterlere Partiye kabul olunan üyeler kaydedilir. Kayıtlar mahalle ve köy esasına göre yapılır. Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin bir örneği il ve İlçe Yönetim Kurulu başkanlıklarınca ayrı bir dosyada saklanır. Üye kayıt defterinin Parti

Genel Merkezinde özetinin nasıl tutulacağı ve üye giriş beyannamelerinin saklanması ile ilgili hususlar iç yönetmelikte gösterilir.

(3) Karar defteri; ilgili organın ve kurulun kararlarını tarih ve numara sırası ile kapsar. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır. Kongrece alınan kararları da ihtiva etmesi gereken kongre tutanak özetleri başkanlık divanı üyelerince imzalanır.

(4) Gelen ve giden evrak kayıt defterleri; gelen ve giden evrak tarih ve numara sırası ile kaydedilir. Gelen evrakların asılları ile giden evrakın örnekleri tarih ve numara altında dosyalarında saklanır.

(5) Gelir ve gider defteri; Parti adına elde edilen gelirlerin ne suretle alındığı ve yapılan giderlerin gibi işlere ve yerlere harcandığı sıra ile belgeler ile belirtilecek şekilde bu defterlere geçirilir.

(6) Demirbaş eşya defteri; Parti adına alınan veya bağışlanan demirbaş eşyalar, taşıt araçları ve taşınmaz mallar, tarih sırasına göre ve ilgili belgelerde belirtmek sureti ile bu deftere kaydedilir.

(7) Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenerek tasdik edilir.

(8) Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il kademelerinde alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

(9) Bu defterden başka Parti organ ve kurulunca tutulmasında fayda görülen diğer defterler Parti iç yönetmeliğinde gösterilir.

Organlarda görev alanların ilgili makamlara bildirilmesi

MADDE 93-(1) Parti kongreleri hariç olmak üzere, her kademedeki Parti organlarında göreve getirilenlerin adları, soyadları, doğum yer ve tarihleri, meslek ve sanatları ile ikametgâhlarını gösterir onaylı liste nüfus cüzdanı örnekleri ile arşiv kayıtlı adli sicil kayıtları seçim ve atama tarihinden itibaren on beş gün içinde Genel Merkez tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(2) Merkez organlarındaki görevlendirmeler ile ilgili bilgi ve belgeler yine aynı süre içinde içişleri bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. İlçe ve il başkanlıklarında yönetim ve disiplin kurullarında başkan ve üyeliklere seçilenler, birinci fıkrada yazılı kimlik, ikametgâh ve mesleklerine ait bilgileri, kendilerinin nüfus cüzdanı örnekleri ile on beş gün içinde mahallin en büyük mülki amirliğine göndermek zorundadır.

Partinin kapanması

MADDE 94- (1) Parti, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile kapanma kararı alabilir.

(2) Partinin kapandığı genel başkan tarafından büyük kongrece kapanma kararının alınmasından sonra derhal TBMM başkanlığına, Anayasa Mahkemesine, İçişleri Bakanığına ve Cumhuriyet Savcılığına yazı ile bildirilir.

(3) Partinin tüzel kişiliği büyük kongrenin kapanma kararını aldığı tarihte sona erer.

(4) Kapanma tarihinde Partinin taşınır ve taşınmaz bütün mallarının nasıl tasfiye edileceği, Siyasi Partiler Kanunu'nun 110. Maddesine göre büyük kongre kararı ile belirlenir.

Tüzük ve programın değiştirilmesi

MADDE 95- (1) Parti tüzük ve programının kısmen veya tamamen değiştirilmesi büyük kongre tarafından kanunda gösterilen usul ve esaslara uymak sureti ile yapılabilir.

Tüzükte hüküm bulunmayan haller

MADDE 96- (1) Parti tüzüğünde hüküm bulunmayan hallerde Siyasi Partiler Kanunu, Medeni Kanun, Dernekler Kanunu ve TBMM iç tüzüğünün ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

Tüzüğün yürürlüğe girmesi

MADDE 97- (1) Bu tüzük doksan yedi ana madde ve üç geçici maddeden ibaret olup, madde başlıkları metne dahildir. 02.10.2022 tarihinde toplanan 1. Olağanüstü Büyük Kongre tarafından kabul edilen bu tüzük; kabul edildiği andan itibaren yürürlüğe girer. Bu tüzük hükümlerini Başkanlık Divanı yürütür.

DOKUZUNCU KISIM

Geçici Hükümler

Kuruluşta kongreler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kuruluşta ilk il, ilçe ve belde kongreleri ile ilk büyük kongrenin ne zaman yapılacağı Başkanlık Divanı tarafından tespit edilir. İlk ilçe kongresinin yapılabilmesi için köy ve mahallelerde Partiye kayıtlı üyelerin, ilçe kongresi asil ve yedek delegeleri ile köy ve mahalle Parti asil ve yedek görevlileri için yapacakları seçimlerin, zamanı da Başkanlık Divanı tarafından belirlenir.

Kurucu Yönetim Kurulları

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Belde, ilçe ve il kademelerinin ilk kuruluşunda, Başkanlık Divanı tarafından kurucu yönetim kurulları oluşturulur. Kurucu yönetim kurulları kendi kademelerinin toplantı ve kongrelerine kadar seçilmiş yöneticilerin hak ve yetkilerine sahip olarak görev ifa eder. Parti üyelikleri devam ettiği sürece, kurucu il başkanı ve kurucu İl Yönetim Kurulu üyeleri ilk il kongresinin, kurucu ilçe başkanı ve kurucu İlçe Yönetim Kurulu üyeleri ise ilk ilçe kongresinin tabii üyeleridir(delegeleridir).

Kurucular Kurulu'nun görev ve yetkileri

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Kurucular kurulu Partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bu tüzüğün büyük kongreye tanıdığı bütün görevleri ve yetkileri aynen taşır. Kurucular kurulu, Partinin kuruluş bildirisinde imzaları bulunan kurucu üyelerden oluşur. Kurucular kurulu aşağıdaki görevleri yerine getirir;

a) Partinin tüzel kişilik kazanmasını takip eden en geç yedi gün içinde genel başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri ve merkez disiplin kurulu üyelerini yapacağı ilk toplantıda gizli oy ile seçerek İçişleri Bakanlığı'na bildirir. İlk büyük kongre yapılmaya kadar, Genel İdare Kurulu yetmiş beş asil üye ve yirmi beş yedek üyeden, Merkez Disiplin Kurulu on beş asil ve yedi yedek üyeden teşekkül eder.

b) Siyasi Partiler Kanunu'nun ve bu tüzüğün ön gördüğü çeşitli Parti kademelerinin kongreleri yapılmaya kadar geçici il, ilçe ve belde yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile il disiplin kurulu başkan ve üyelerini belirler ve oluşturur. Bunların görev ve yetkileri ilgili kademe kongresinde yenilerinin seçilmesine kadar sürer. Kuruluşta il disiplin kurullarının göreve başlamasına kadar, il disiplin kurullarının yetkileri merkez disiplin kuruluna aittir.

c) Partinin ilçe ve il kongreleri ile büyük kongresini yapar.

ç) Kanunların ve tüzüğün verdiği diğer görevleri yürütür.

(2) Kurucular Kurulu'nun çalışma usulü

a) Kurucular kurulu, kanunların ve bu tüzüğün verdiği görevleri ifa etmek üzere uygun görülecek zamanda genel başkan, Genel İdare Kurulu veya kurucular kurulunun en az beşte birinin yazılı

talebi üzerine toplanır. Kurul, kanunlarda ve tüzükte aksine bir hüküm bulunmadıkça üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır, kararlarını katılanların çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği halinde genel başkanın oyu çift sayılır. Kurul toplantılarına Genel Başkan başkanlık eder. Yokluğunda Genel Başkanın Genel Sekreter vekâlet eder. Kurulda alınan kararlar toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır, varsa karşı oy yazıları karara eklenir.

S. No	Zafer Partisi Tüzüğü'nün Değişen, İptal Edilen Maddeleri ve Yürürlük Tarihleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1	Zafer Partisi Tüzüğü'nün Parti kuruluşu ile birlikte yürürlüğe girmesi.	26.08.2021
2	1.OLAĞAN KONGRE (Tüzüğün tüm madde başlıkları değişmiştir) 3, 5, 14, 15, 17, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 32, 43, 45, 50, 53, 56, 57, 58, 66, 68, 69, 71, 74, Geçici Md.1	23.02.2022
3	1. OLAĞANÜSTÜ TÜZÜK KONGRESİ 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 26, 29, 32, 34,34/A, 35, 36, 37, 38, 42, 43, 44, 47, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 58, 59, 63/A, 63/B, 64, 66, 67, 68, 70, 74, 77, 79, 80, 83, 84, 93, Geçici Md.2, Geçici Md.3	02.10.2022
4	2. OLAĞANÜSTÜ TÜZÜK KONGRESİ 26, 66, 67	20.10.2024
5	3. OLAĞANÜSTÜ TÜZÜK KONGRESİ 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 20, 28, 31, 34, 34/A, 38, 41, 42, 48, 49, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 63/C, 64, 65, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 83	14.09.2025